

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

Ekim : 1988

Sayı : 228

MADDE 153. - Anayasa Mahkemesi'nin kararları kesindir. İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.

Anayasa Mahkemesi bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.

Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar.

Süper Emekliliklerde Paniğe Gerek Yok

Kazanılmış Haklara Dokunulamaz

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

EKİM

1988

Sayı : 228

SAHİBİ :

TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ :

ERDAL TÜT

MÜESSESE MÜDÜRÜ :

ORHAN BALABAN

YAZI KURULU :

BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

DERGİ ADRESİ :

TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel: 33 38 24

ABONE :

Yurtiçi, 6 aylık 900.-TL.
Yıllık 1.800.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 2.000.-TL.
Yıllık 4.000.-TL.

FOTOĞRAFLAR:

NİHAT ÜSTÜN

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
TÜRK-İŞ PASAJI NO: 2
KIZILAY-ANKARA
TEL : 134 14 71

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

BASKI TARİHİ : 10.11.1988

İçindekiler

1	CUMHURİYET BAYRAMI MESAJI
2	GEÇİCİ 5. MADDENİN İPTALİ İLE İLGİLİ TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ
3	ETUC TOPLANTISI DEĞERLENDİRİLMESİ
4	TEKSİF'İN BÜYÜK SÖZLEŞMESİ İMZALANDI
5	BASIN-İŞ'İN DARPİNE GREVİ SONA ERDİ
6	SÜREKLİ SENDİKA KOMİSYONU TOPLANTISI
7	KOOPERATİFLER YASASI DEĞİŞTİ
8	UZMAN GÖRÜŞÜ
9	MAHKEME KAPILARINDAYIZ
11	TES-İŞ BAŞKANLAR KURULU
12	SAĞLIK-İŞ BAŞKANLAR KURULU
13	KOOPERATİF BAŞKANLARI SAMSUN'DA TOPLANDI
14	DEĞERLENDİRME TOPLANTISI
15	EĞİTİM
16	TGS SÖZLEŞMELERİ
17	BELEDİYE-İŞ BAŞKANLAR KURULU
18	EKİM 1988 GIDA HARCAMASI
19	KÖŞEMDEN
20	SSK PRİMİNE ESAS KAZANÇ VE KURUMA BİLDİRİMİ
22	ÜCRET KESMEDEKİ ŞAMPİYONLUĞUMUZ
23	İŞTE İTİRAF
24	TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİNDE SON DURUM

Demokrasimizin Tüm Kurum ve Kurallarıyla Arzulanan Düzeyde Sağlıklı Bir Yapıya Kavuşması En Büyük Dileğimizdir...

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nun yayınladığı Cumhuriyet Bayramı Mesajında, "**Demokrasimizin tüm kurum ve kurallarıyla arzulanan düzeyde sağlıklı bir yapıya kavuşması, en büyük dileğimizdir**" denildi.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nun Cumhuriyet Bayramı Mesajı şöyle:

"Büyük Atatürk'ün önderliğinde kurulan Cumhuriyetimizin 65 inci yıldönümü, ulusumuza kutlu olsun.

Bağımsızlık ve hürriyet aşığı Türk Milleti, demokratik devlet yönetimlerinin en güzeli olan Cumhuriyet'ten ve bu yönetim şeklinin ayrılmaz şartı sağlıklı demokrasiden asla taviz vermiyecektir.

Bu itibarla, büyük mücadeleler sonucu kazanılmış olan Türk demokrasisinin, tüm kurum ve kurallarıyla arzuladığımız şekilde yasaksız ve sağlıklı bir yapıya kavuşması, en büyük dileğimizdir.

Bu sağlıklı yapıya ulaşırken, toplumun her kesiminin üzerine düşeni yapacağından eminiz.

DEMOKRASİ'NİN KESİNTİYE UĞRAMAMASI TEMENNİMİZDİR..

65'inci yılını geride bırakan Cumhuriyetimizin ve Ulusca vazgeçilmez bir yaşam tarzı ola-

rak benimsediğimiz demokrasimizin, bir daha ve hiçbir etkenle kesintiye uğratılmaması da, Türk işçileri olarak halisane temennimizdir.

Bu mutlu günde diğer bir temennimiz ise, Avrupa Entegrasyonuna girmeye hazırlanan yurdumuzda, yıllardır önemli kısmıyla askıya alınmış temel işçi hak ve özgürlüklerinin, biran önce işlerliğe kavuşturulmasıdır.

ÇALIŞMA HAYATIYLE İLGİLİ SORUNLARI..

Ulu Önder Atatürk'ün yarım asır önce kuruluşunda imza koyduğu, üyesi bulunduğumuz Birleşmiş Milletler Çalışma Örgütü ILO'nun, çalışma hayatına ilişkin uyulması zorunlu kararlarının da hükümet tarafından benimsenip TBMM'nin onayından geçirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir.

Bu gerçeğe sırt dönmekten artık vazgeçilmezdir.

Bu vesileyle Türk işçilerinin yegane temsilcisi TÜRK-İŞ olarak, Cumhuriyet'e olan sarsılmaz bağlılığımızı bir kez daha ifade ederken, zaman zaman içte ve dışta Türk Devletini birlik ve bütünlüğüne kastedici mahiyetteki bölücü davranışları ve bu menfur hareketlerin talihsiz sahiplerini de nefretle kınıyoruz.

Bu duygularla Cumhuriyet Bayramımızın ilelebet kutlanması dileğimizi yeniliyoruz."

MAHKEMENİN KARARI, KAZANILMIŞ HAKLARI, ORTADAN KALDIRMAZ

- *TÜRK-İŞ Genel Başkanı, muktesep hak kavramına aykırı hukuki bir durum mevcut olmadığına işaret etti.*

- *Yılmaz, bu emeklilik kapsamının genişletilmesinden yana olduklarını belirttikten sonra, yeni bir yasaya da gerek bulunmadığını kaydetti.*

TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, Anayasa Mahkemesi'nin süper emeklilikle ilgili kanunun geçici beşinci maddesini iptal etmesinden sonra yaptığı açıklamada, **"Bu iptal, kazanılmış hakları ortadan kaldırmaz. Ayrıca bu iptal- le yasal açıdan beklemek zorunda bırakılanlara da yeni bir süre tanınmıştır. Biz, kapsamın genişletilmesini istiyoruz"** dedi.

Genel Başkan **Yılmaz**'ın bu konudaki açıklaması şöyle:

"Anayasa Mahkemesi tarafından geçici 5. maddesi iptal edilen 3395 sayılı süper emeklilik diye adlandırılan yasa kapsamında bulu-

nanlar, kararın Resmi Gazete'de yayınlanmasını müteakip 6 ay içinde, bu maddede belirtilen şartları yerine getirmeleri halinde, süper emeklilik hakkından yararlanabileceklerdir.

Anayasa Mahkemesi'nce iptaline karar verilen geçici 5. madde, hukuken "Geçici" niteliktedir ve hükmünü 31 Ocak 1988'de tamamlamıştır.

İptal kararı, bu maddeden şimdiye kadar yararlanmış olanlara herhangi bir hak kaybı getirmedigi gibi, halen yararlanmak için dava açmış bulunanlara da 6 aylık ek bir imkan sağlamaktadır.

Nitekim, bu durumda olanlar, iptal kararının Resmi Gazete'de yayınlanmasını takip eden 6 ay içinde borçlarını ödemeleri halinde, süper emeklilik hakkına kavuşacaklardır. Biz, kapsamın genişletilmesini istiyoruz. Ayrıca, şimdiye kadar ısrarla savunduğumuz muktesep hak kavramına aykırı bir hukuki durum mevcut değildir. Esasen yeni bir yasa çıkarılmasına da gerek bulunmamaktadır.

Esasen Anayasa'nın 153. maddesi de kazanılmış haklara dokunulmasına izin vermemektedir."

“Sadece ekonomik büyümeyle sorunlar çözülemez..”

- Türkiye'nin çok kısa süre içinde çözmesi gereken sorunları bulunduğuna işaret eden Genel Başkan Yılmaz, “Bu sorunların işçilerin aktif katılımı sağlanmadan çözülebileceğini sanmak ise boş bir hayaldir” dedi.

Madrid'teki ETUC Toplantısından dönen TÜRK-İŞ Genel Başkanı ve ETUC İcra Kurulu Üyesi Şevket Yılmaz, bu toplantıda ele alınan genel konular hakkındaki görüşlerini açıklarken, sendikaların sadece ekonomik büyümeden yana olmadıklarını belirtti.

Ekonomik büyümeden önce, bir ülkede gerekli sosyal gelişmeler sağlanmasının önemine işaret eden Şevket Yılmaz, bu görüşün ETUC İcra Kurulu toplantısında da ağırlık kazandığını belirtti ve şunları söyledi:

“Bilindiği gibi, Avrupa Topluluğu 1992 yılında “İç Pazar”ın oluşması için yoğun bir çaba içindedir. İç Pazar ile yaklaşık 320 milyon Avrupalı, ülke sınırlarının kalktığı bir ortamda, diğer çeşitli teknik ve mali engellerden arınmış bir ekonomik bölgede yaşıyor olacaklardır. Bu adımla Avrupa Topluluğunun daha ileri bir ekonomik gelişmenin gerektirebileceği araçlara sahip olacağı düşünülmektedir. İç Pazar'ın bilimsel ve teknolojik birikiminin ve üretim cihazının desteği altında, Topluluğun ekonomik büyüme potansiyelini arttıracak hesap edilmektedir. Kuşkusuz bu oluşumun siyasal sonuçları da olacaktır.

Avrupa sendikaları, Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ASK) ve TÜRK-İŞ bu gelişmeyi dikkatle izlemektedir. Üzerinde öncelikle durulan yön, bu gelişmenin “sosyal boyutları”dır. İç Pazar'la gerçekleştirilmesi beklenen ekonomik gelişmenin sosyal sonuçları, örneğin çalışma koşullarına, istihdam beklentilerine etkisi ne olacak, Avrupa-

lı'nın yaşam düzeyi ne ölçüde gelişecektir? Cevabı dikkatle araştırılan soru budur.

SOSYAL İLERLEME SAĞLANMALI

Bilindiği gibi, sendikalar bakımından ekonomik büyüme tek başına bir hedef değildir; ekonomik gelişme ancak sosyal ilerleme ve gelişmeye imkân verdiği ölçüde anlam taşır. ETUC da, TÜRK-İŞ olarak biz de bu yön üzerinde duruyoruz.

Madrid'de yapılan iki ayrı toplantıda İç Pazar çerçevesinde ortaya çıkabilecek sosyal sorunlar üzerinde durulmuştur. Avrupa Topluluğu Komisyonu'nun bu alandaki çalışmaları, ASK (Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu)'nın konuya ilişkin önerileri ışığında değerlendirilmiştir. 27/28 Haziran 1988'de Hannover'de Avrupa Konseyi devlet ve hükümet başkanları toplantısının sonuçları ve bu sonuçların Komisyon çalışmasına hangi ölçüde yansımış olduğu araştırılmıştır. ETUC, bu aşamada, yapılan çalışmaların sosyal boyutların güvencesi açısından yeterli olmadığı görülmektedir. Sosyal ilerleme ve gelişme hedefine ekonomik büyümenin tamamlayıcısı, ekonomik büyümeye katkıda bulunan bir temel unsur olarak bakmak, işçilere göre, yeterli kabul edilemez. Sosyal ilerleme ve gelişme kendi içinde bir hedeftir ve İç Pazar düzeyine bu ağırlıklı yansımalarıdır. Bunu savunuyoruz. ETUC 1989 içinde yapacağı girişimlerle bu yönün tartışmasız bir biçimde Avrupa Topluluğu'nun politika-

sına egemen olmasına çaba sarfedecektir.

Madrid'te emekli ya da sosyal yardıma hak kazanan Avrupalı'nın durumu üzerinde de çalışma yapılmıştır. Avrupa, ortalama ömrün uzaması sebebiyle “yaşlı” kabul edilen bir nüfus yapısına sahiptir. Bu kesimin özel koruma önlemleri ile güvenceye kavuşturulması gerekmektedir. Bunu haldeki ve gelecekteki maliyeti üzerinde çalışmalar yapılmakta, vasat Avrupalı'nın yaşam düzeyini koruyacak, gelişmeden adaletli pay sahibi yapacak önlemler üzerinde durulmaktadır.

TÜRKİYE'NİN SORUNLARI VE İŞÇİLER

Sayın Özal'ın sözü ile, girdiğimiz “ince uzun yol”da Türkiye'nin çok kısa süre içinde çözmesi gerekli sorunlar vardır. Bu sorunların, işçilerin aktif katılımı sağlanmadan çözülebileceğini sanmak ise boş bir hayaldir. Bunu kimse gerçekleştirememiştir. Kimsenin gerçekleştirmesi beklenmemelidir. Avrupa Topluluğu oluşumundaki sorunlarla uğraşmamız, çözüm getirmemiz gereken şu günlerde hâlâ işçilerin temel hak ve özgürlüklerinin tanınması ile uğraşmak mecburiyetinde bulunmamız Türkiye'nin geleceği, özellikle Avrupa Topluluğu ile ilişkiler açısından büyük bir talihsizliktir. Demokrasisi tartışmalı; demokrasiyi demokrasi yapan unsurlardan, örneğin temel işçi hak ve özgürlüklerden geniş ölçüde yoksun bir Türkiye'nin bu oluşumda şansının olamayacağı, er ya da geç, mutlaka ortaya çıkacaktır. “Olmaz'ı” kendi kafalarına göre “yaparız” diyenler bunu gördüklerinde, çok değerli bir zamanın yitirildiği de anlaşılmış olacaktır. Temennim sağduyunun, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi anlayışının, bir an önce, Türkiye'yi yönetme sorumluluğunu üstlenmiş olanlarca görülmesi ve benimsenmesidir.”

TEKSİF'in büyük sözleşmesi imzalandı...

- 180 işyerinde çalışanlara, 1 yıl % 65 + 55 bin, 2. yıl % 60 + 15 bin lira ücret artışı sağlandı.
- Yakacak yardımı olarak ayda 27 bin 500 lira ödenecek, dini bayramlarda 50 bin lira harçlık verilecek.

TEKSİF Sendikası ile Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası arasında 180 işyerinde çalışan yaklaşık 100 bin işçi adına sürdürülen ve GREV noktasına kadar gelen GRUP toplu iş sözleşmesi taraflar arasında anlaşmaya varılarak imzalandı.

31 Ağustos 1988 tarihinde sona eren 11'inci dönem grup toplu iş sözleşmesini yenileme çalışmalarına TEKSİF'te aylar öncesinden başlandı.

29 Ağustos 1988 tarihine kadar devam eden görüşmeler, henüz temel maddeler üzerinde müzakereler sürerken, anlaşma sağlanamadığı için uyuşmazlık zabtı tutulmuştu.

TÜRK-İŞ ve TEKSİF Genel Başkanı Şevket Yılmaz ve TİSK Genel Başkanı Halit Narin sözleşmeyi imzalıyor.

YENİDEN MÜZAKERE ŞANSI

TEKSİF Yönetim Kurulu üyeleri Şube Başkanları 18 Ekim Salı günü sabahı saat 11.00'de Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikasının Maçka'daki merkezinde işveren temsilcileriyle yeniden biraraya geldiler.

TİSK ve TEKSİF Sanayii İşveren Sendikası Genel Başkanı Halit Narin'in de katıldığı toplantı aralıksız 10 saat sürdü.

ANLAŞMA BAĞLANIYOR

Aynı gün geç saatlerde taraflar arasında anlaşma sağlandı.

NARİN'İN SÖZLERİ

Halit Narin, bu görüşmede, işçi ve işveren kuruluşlarının şartları dengeleyerek bir

noktada buluştuklarını belirtti ve "Bu sözleşmeyi, Türkiye'de en yüksek düzeyde bir sözleşme olarak yaptık. İşçilerimize ve işverenlerimize hayırlı olsun. İşin kaliteli, işverenin huzurlu, sanayinin ayakta kalabilmesinin ilk şartı, verimin artırılmasıdır" dedi.

Narin, "Allah bizi hastalıktan, felâketten ve enflasyondan korusun" esprisiyle konuşmasını tamamladı.

YILMAZ'IN SÖZLERİ

TÜRK-İŞ ve TEKSİF Genel Başkanı Şevket Yılmaz, çetin şartlar altında geçen toplu sözleşme görüşmelerinin memnuniyet verici bir düzeyde sonuçlanmasına katkıda bulunanlara teşekkür etti ve "Elimi vicdanıma koyarak, iki ayağımı da yere basarak ifade ediyorum ki,

başarılı bir sözleşme yapılmıştır.” dedi.

Yılmaz, enflasyonun kontrol altına alınamayışı nedeniyle, en başarılı toplu sözleşmelerin bile bir ayda etkinliğini yitirdiğini sözlerine ekleyerek, “**Diğerimiz, enflasyon canavarının kontrol altına alınmasıdır. Ancak o zaman daha mutlu daha**

iyimser bir hayat söz konusu olabilir” dedi.

SAĞLANAN HAKLAR

Toplu iş sözleşmesi ile 180 işyerinde yaklaşık 100 bin TEKSİF üyesinin ücretlerine 1.9.1988 tarihinden itibaren yüzde 65 ve ilaveten 55 bin lira zam yapılırken, 1.9.1988 tari-

hinden itibaren de yüzde 60 ve ilaveten 15 bin lira zam yapılması kararlaştırıldı.

Yakacak yardımı ayda 27.500 liraya çıkarıldı.

Her dini Bayramda 50 bin lira tutarında bayram harçlığı da ödencek.

Diğer sosyal yardımlarda da önemli artışlar sağlandı.

BASIN-İŞ'İN DARPHANE GREVİ SONA ERDİ...

- 117 gün grev yapan işçiye yapılan sözleşmeyle yeni haklar getirildi..

Basin-İş Sendikasının Darphane ve Damga Matbaası işyerinde sürdürdüğü grev, 117 gün sonra tarafların anlaşması üzerine sona erdi.

Bilindiği üzere, Basın-İş Sendikası ile işveren adına Kamu-İş'le yürütülen toplu iş sözleşme çalışmaları, hazırlanan taslak üzerinde 49 madde de anlaşmazlık doğması üzerine grev kararı alınmış, 23 Haziran 1988 tarihinde de grev başlatılmıştır.

Darphane ve Damga Matbaası işyerinde çalışan 333 işçinin sürdürdüğü grev, 117 gün sonra tarafların anlaşması üzerine 18 Ekim 1988 tarihinde sona erdi.

BASIN-İŞ'İN AÇIKLAMASI

Basın-İş Sendikası Genel Merkezi'nden yapılan açıklamaya göre, Darphane ve Damga Matbaasında çalışan işçilerin ücretleri günlük brüt yüzde 117 ortalama zam alındı. Net ücretler de ortalama 140 bin lira olarak belirlendi. Sosyal yardımlar da 50 bin liraya çıkartıldı.

Yapılan toplu iş sözleşmesi ile işçilere yılda bir maaş tutarında izin yardımı alındı ve servis araçlarının güzergahının belirlenmesi de işçi temsilcilerine bırakıldı.

PIYASADA BOZUK PARA SIKINTISI..

Bilindiği üzere Darphane ve Damga Matbaasında sürdürülen grev sırasında piyasada bozuk para sıkıntısı başgöstermiş, hükümet dolaylı olarak “grev kırıcılığı” yaparak Meksika Hükümeti ile gizlice anlaşarak dış ülkelerde bozuk para basımı yoluna gitmişti. Durumun anlaşılması üzerine TÜRK-İŞ uluslararası düzeyde konuyu kamuoyuna duyurmuş, tepki doğmasına yol açmıştı..

Sürekli Sendika Komisyonu toplandı

KUL: DGB'de vizenin kaldırılmasına çalışacak

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) ile Federal Almanya İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB), yıllardır Türk vatandaşlarına Federal Almanya tarafından uygulanan vizenin kaldırılması konusunda görüş birliğine vardılar.

TÜRK-İŞ ile DGB arasındaki yıllık sendikal komisyon toplantısı, 5-10 Ekim tarihleri arasında Federal Almanya'nın Hamburg ketinde yapıldı. Bu görüşmelerdeki TÜRK-İŞ heyetinde, Genel Sekreter Emin Kul, Genel Mali Sekreter Çetin Göçer, Hukuk Danışmanı Hüseyin Ekmekçioğlu ve Dış İlişkiler Müdür Yardımcısı Derviş Albayrak yer aldı.

TÜRK-İŞ heyetine başkanlık eden Genel Sekreter Emin Kul, vizenin kaldırılması konusunda her iki konfederasyonun ortak hareketle Hükûetleri nezdinde etkin girişimlerde bulunacaklarını belirtti ve şu bilgiyi verdi:

VİZE İÇİN GÖRÜŞ BİRLİĞİNE VARILDI

"TÜRK-İŞ / DGB sürekli sendikal komisyon toplantısı bu kez Hamburg'da yapıldı. Bu toplantıda özellikle yıllardır Türk vatandaşlarına uygulanan ve haklı şikâyetlere yol açan vize uygulamasının ortadan kaldırılması konusunda görüş birliğine varıldı. TÜRK-İŞ'in bu konudaki görüşüne katıldıklarını belirten DGB yetkilileri, bu uygulamadan vazgeçilmesi için Federal Alman Hükûmetine çağrı yapacaklarını dile getirdiler. Günlerce, hatta aylarca Türk vatandaşlarına konsolosluklar önünde çile çektirmekten başka bir işe yaramayan bu uygulamanın en kısa sürede kaldırılması için her iki konfederasyon, resmi makamlar nezdinde girişimlerde bulunacağı gibi, bu konuda gerekli kamuoyunun yaratılmasına da çalışacaklar.

Sürekli Sendika Komisyonu toplantı sırasında...

DGB yetkilileri, vizenin tamamen kaldırılmaması halinde, hiç olmazsa bu ülkede çalışan işçi ailelerinin muaf tutulması için çaba sarfedeceklerini de görüşmeler sırasında belirttiler.

BEDELLİ ASKERLİK KONUSU...

Öte yandan, askerlik gibi bir yükümlülüğün parasal bedel karşılığı yerine getirilmemesinin, iktisaden güçsüz vatandaşlar aleyhine bir haksızlık doğurduğu görüşünde birleşen taraflar, özellikle yurt dışında çalışan gençler için AT üyesi ülkelerin uygulamalarına paralel bir çözüm yolu bulunana kadar, bu gençlerin yükümlülükleriyle ilgili olarak süre bakımından haklarının muhafazası, fakat bedelde asgari yurt içindeki uygulama miktarında eşitlik sağlanması yönünde çağrıda bulunmayı ve çaba göstermeyi kararlaştırmışlardır.

Ayrıca, her iki konfederasyon yakında çıkarılması düşünülen Federal Alman Yabancılar Kanununa aynı derecede tepki göstermişlerdir. Çıkarılması düşünülen

bu kanunla parçalanmış işçi ailelerinin kibrleşmesi daha da zorlaştırılırken, bu ülkedeki ikamet süreleri de kısaltılmaktadır. DGB'nin bu konuda kesin karşı tavır alacağı teminatı tesbit edilmiştir.

BÜROKRATİK ENGELLER KALKSIN

Gümrük kapılarında ve konsolosluklarındaki bürokratik engellerin kaldırılması ve özellikle Triptik harcı konusundaki güçlüğün giderilmesi AT ortaklık anlaşması gereğince Türk işçileri için 2 yıldır geciktirilen serbest dolaşım hakkının işçilerimize de taviz verilmeksizin uygulanması ve Türk çocuklarının bu ülkedeki eğitimleri sırasında, Federal Alman çocukları gibi şans eşitliğine sahip olmaları hususunda gerekli girişimlerin yapılmasını da komisyonumuz tamamen benimsemiştir.

Önemli konularda ve özellikle işçi sorunlarının hallinde görüş birliğine varılan TÜRK-İŞ - DGB sürekli sendikal komisyon toplantısı, oldukça yarar sağlamıştır."

KOOPERATİFLER YASASI

DEĞİŞTİ

- Yasa ile kooperatif yöneticilerine siyaset yasağı getirildi.

- Aynı türden birden fazla kooperatife Yönetim Kurulu Üyesi olunamayacak.

- Yasağa aykırı hareket edenlere 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası verilecek.

- Kooperatiflerin ve üst kuruluşlarının unvanlarında kamu kurum ve kuruluşların adlarına yer verilemeyecek.

1969 yılından bu yana yürürlükte olan 1163 sayılı Kooperatifler Yasası'nı değiştiren 3476 sayılı yasa, 25 Ekim 1988 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. 6 Ekim 1988 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilen yasa ile kooperatiflere siyaset yapma yasağı getirildi. Kanunla kooperatiflerde görev alan Yönetim Kurulu Üyeleri'nin aynı türden başka kooperatiflerde yönetici olmaları da engellendi.

24 Nisan 1969 yılında kabul edilen 1163 sayılı Kooperatifler Yasası'nın değiştirilmesi amacıyla yapılan çalışmalar sonucu, 24 maddede değişiklik oldu. Buna göre; yasa ile kooperatif yöneticilerine siyaset yasağı getirilirken, aynı türden birden fazla kooperatife yönetim kurulu üyesi olunması da engellendi. Kooperatif yöneticilerinin siyasi parti toplantılarına katılmaları halinde de 3 aydan 1 yıla kadar hapisle cezalandırıl-

ması kanuna kondu. Yeni yasayla, kamu kurum ve kuruluşların isimleri kooperatif ve üst birliklerde yer alamayacak. Kooperatif üyelerinin ortaklıktan çıkarılması konusunda da ana sözleşmede açıkça belirtilmesi gerektiği yasayla düzenlendi.

YASANIN HANGİ MADDELERİ DEĞİŞTİ

Resmi Gazete'nin ilgili sayısında yayınlanan Kooperatifler Yasası ile 1163 sayılı yasanın Kuruluş, Muteberlik Şartları, İsim Kullanma Yetkisi olan 2. maddesi; Ortaklığa Girme Şartları olan 8. maddesi; Ortaklığın Devri konusundaki 14. maddesi; Ortaklıktan Çıkarılması konusu olan 16. maddesi; Ortaklık Payları ve Şahsi Alacaklar konusundaki 19 uncu maddesi; Genel Kurula katılmak, seçmek ve seçilmek hakkıyla ilgili 26. maddesi; Gelir-Gider Farkları, Bölün-

mesi ve Paylara Faiz Verilmesiyle ilgili 38. maddesi; Yedek Akçe Ayrılmasıyla ilgili 39. maddesi; Genel Kuul'un yetkisiyle ilgili 42. maddesi; Genel Kurul'a çağrı konusuyla ilgili 43.-45. ve 46. maddeleri; Ortaklık Paylarının Arttırılmasıyla ilgili 52. madde; Yönetim Kurulu Üyelik ve Sınırlandırılmasıyla ilgili 56. ve 59. maddesi; Denetçilerin Seçimiyle ilgili 65. madde; Birliklerin Denetlenmesiyle ilgili 75. madde; Merkez Birlikleriyle ilgili 76. madde; Kooperatiflerin Dağılımıyla ilgili 81. madde; Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nın yetkileriyle ilgili 86. madde; Bakanlık kararlarıyla ilgili 87. madde; Teftiş ve Denetlemeyle ilgili 90. ve 91. maddeler ve Siyasi Faaliyetlerle ilgili 92. maddelerde değişiklik yapıldı.

Ayrıca 2 ek madde ve 3 Geçici Madde getirilerek Kooperatifler Yasası'ndan eklemeler yapılarak 28 maddeden oluşan Yasa Değişikliği gerçekleştirildi.

AĞAÇ-İŞ DÜZSAN İŞYERİNDE ANLAŞTI

- Genel Başkan Güral Erçakır ameliyat oldu.

Ağaç-İş Sendikası tarafından bir süre önce grev kararı alınan Düzce'de kurulu Düzsan işyerinde, işverenin sendika ile durumu yeniden görüşmesi sonucu, anlaşma sağlandı. Alınan grev kararı da kaldırıldı.

Ağaç-İş Sendikası'ndan yapılan açıklamaya göre sözleşme ile işçilere birinci yıl yüzde 60 artı 30 bin, ikinci yıl yüzde 50 artı 30 bin lira hak elde edildi. Sosyal yardımlarda da yüzde 100'ü aşan oranlarda artış getirildi.

GÜRAL ERÇAKIR AMELİYAT OLDU

Öte yandan Ağaç-İş Genel Başkanı **Güral Erçakır**, ayağından ameliyat oldu. Ayak bileğinin kırılması üzerine SSK Dışkapı Hastanesi'nde ameliyat olan Erçakır evinde istirahat ediyor.

Dergimiz **Güral Erçakır**'a geçmiş olsun der, şifalar diler.

İngiliz Sendika Heyeti TÜRK-İŞ'i ziyaret etti

Merkezi Londra'da kurulu İngiltere Taşıma ve Genel İşçiler Sendikası'ndan bir heyet Türkiye'ye gelerek TÜRK-İŞ ve bazı sendikaları ziyaret etti.

18 Ekim günü TÜRK-İŞ Genel Merkezi'ne gelen konuk heyet üyeleri, TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri **Çetin Göçer** ile Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu'nu ayrı ayrı ziyarette bulundu. İngiltere Çimento Sözleşmeleri Sorumlu Genel İşçiler Ticaret Grup Ulusal Sekreteri **Peter Evans**, Sendika Genel Yürütme Konsey Üyesi **Barry Miller** ve Çimento İşyeri Ulusal Komite Temsilcisi **Charles Button**'dan oluşan sendikal heyet, Türkiye'deki çalışma hayatı ile ilgili konuları incelediler.

UZMAN GÖRÜŞÜ

Tam 20 yıl sonra Kooperatifler Kanunu değiştirildi..

Sinan VARGI
TÜRK-İŞ KOOPERATİF
UZMANI

Ülkemizde faaliyet gösteren kooperatifler, 1923 yılında Cumhuriyetin ilan edilmesinden tam 46 yıl sonra kendi kanunları olan 1163 sayılı kooperatifler kanununa 1969 yılının 10 Mayıs 1969 tarihinde kavuşuyorlardı. Aradan geçen bu yarım asırlık süre içinde kooperatifler birer ticari şirket gibi düşünülmüş, ve kooperatiflerle ilgili problemler Ticaret Kanununa bazı atıflar yapmak suretiyle giderilmeye çalışılmıştır.

1969 yılında yürürlüğe giren kanun ne yazık ki beklenen ölçüde kooperatiflerin gelişmesine yatay ve dikey örgütlenmelerine imkan tanımamıştı. Kanunda yer alan özellikle sermaye birikim ile ilgili maddeler 1970'li yıllarda başgösteren aşırı enflasyon nedeniyle geçersiz hale gelmiş bir tüketim kooperatifi ortağının en yüksek sermaye payı olan 30 bin lira, bir kooperatifin birliğe katılması esnasında da aynı tutulmuştu. Bunun yanısıra kanunun boşluklarından yararlanan fırsatçılar özellikle yapı ve sahil arsa kooperatifleri kanalı ile halkı dolandırmaya başlamışlar, özellikle konut kooperatiflerinde problemlerin ardı arkası kesilmemişti. 1969 yılında yürürlüğe giren 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun mutlak tadil edilmesi fikri 1970'li yılların sonunda tekrar gündeme gelmişti.

1980 Eylül'ünde işbaşına gelen yönetim, kooperatifler kanununda değiştirmek ve bazı sorunlara çözüm getirmek için çalışmalar yaptıysa da, kanunu değiştirmek mümkün olamadı.

Bu ve bundan sonraki dönemler, aşırı enflasyonist baskılar nedeniyle bir çok kooperatifin özellikle tüketim ve yapı kooperatifleri gibi gerçekten demokratik kooperatifçiliğin kuruluş ilkelerine bağlı kalarak ve hiç bir resmi ve özel sektör kredi kuruluşundan düşük faizli kredi alma imkanı bulunmayan bir çok kooperatifin iflasına neden oluyor, ortaya bir de "kooperatifzede" kavramının çıkmasına ve toplumdaki dar gelirli kesimin elinden son umutları da alınmasına imkan tanıyordu.

Artık herşeyin zaten bittiği bir anda 6.10.1988 tarihinde 1163 sayılı kooperatifler kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna iki ek madde eklenmesi hakkındaki kanun T.B.M.M de kabul edilerek, kanununun 25.10.1988 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanması ile yürürlüğe giriyordu.

Kanunun değişiklik maddeleri incelendiğinde, **kurunun yanında yaş ta yanar** atasözümüzü hatırlamamak elde değil. Konut kooperatiflerinde yapılan usulsüzlüklerin önlenmesi için değiştirilmiş bir kanun metni bundan böyle tüm kooperatif camiasını etkileyecek bir şekilde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Kanun metni incelendiğinde önemli bazı değişiklikler göze çarpmaktadır. Bunlardan birinci değişiklik 1163 sayılı kooperatifler kanununun 2. maddesinde yer alan fıkrada belirtilen bir değişiklik tüm işçi tüketim kooperatiflerini etkileyecek güçte. Bundan böyle kooperatifler ve üst kuruluşlarının ünvanlarında kamu kurum ve kuruluşlarının isimlerine yer verilemeyecek. Sendikalar öncülüğünde, işçilerimiz tarafından kurulan ve işyerlerinde işverenin de desteği alınarak kurulan tüketim kooperatifleri işyerinde çalışma barışının sağlanmasında en önemli görevlerden birisini üstlenmekteydiler. Bundan sonraki altı ay içinde bu kooperatifler apartopar adlarını değiştirmek zorundalar. Bu sorunda bize kötü niyetli yapı kooperatifçilerinin resmi kuruluşların adlarını istismar etmelerinden miras kalmıştır. Yeni kanun sermaye paylarında belirli bir artışı gündeme getirmesine rağmen, bu sermaye artışının-
dan bundan böyle pek geçerli olacağını sanmıyoruz.

1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun ilgili sermaye maddesinde değişiklik yapan kanun bir ortaklık payının değerini 10.000.- TL'si olarak belirlemiştir, kooperatife girenler en çok 1.000 pay taahhüt edebileceklerdir. Kooperatif üst kuruluşlarına girenler ise en az 50 pay alarak 5 milyon lira ile birliklere ortak olabileceklerdir. Kanunda en garip ve tehlikeli olan husus ise ortaklık dışı işlemlerden elde edilen miktarın ortaklara sermayeleri oranında dağıtılmasıdır ki bu da kooperatifleri ticari şirketlerle aynı kefenin içine koymaktır. Kooperatifçiliğin kuruluş ilkelerinde elde edilen bu kâr kooperatifin gelişmesi için kullanılacak bir miktar olarak dağıtılmamaktaydı. Kârın geri ödenmesi yani **Risturn** dediğimiz ilke de ise kesinlikle sermaye gözetilmez, ortağın kooperatifte yaptığı alış veriş ve katkıları gözönünde bulundurulurdu.

Şimdi ortaya yeni kooperatifler çıkacak, 7 kişi biraraya gelip ortaklık dışı satış yapıp vergilerini ödeyecekler, ancak kuruluş dar gelirlielerin bir araya gelmesi ile değilde çok gelirlielerin daha fazla kâr elde etmelerine hizmet edeceği için kooperatif kavramı yara alacak.

Son yıllar içinde bazı kooperatifler, tamamıyla devletin güdümüne girip siyasi kuruluşların birer ajansı haline getirilmişti. Yeni kanun bunada imkan tanımıyor, Kooperatif yöneticilerini siyasi parti toplantılarına katılmaktan men etmektedir. Her siyasi görüş için geçerli çok doğru bir yaklaşım. Ancak tüketim ve yapı kooperatifleri dışında tarım satış ve tarım kredi kooperatiflerinin yöneticileride siyasi partinin ve hükümetin yöneticileri tarafından atama ile işbaşına gelmiyorlar mı? Atama ile işbaşına gelen yöneticinin yetkisi bazı kooperatiflerde seçimle gelen yönetim kurulu üyesinden daha fazla değil mi? Nerede kaldı bunun demokratikliği?. Siyasi parti tarafından atama ile gelen kişi siyasi parti toplantısında görünmeyecek(!). Bu ancak kendimizi kandırmadır.

Önder Konuloğlu

TÜRK-SEN Genel Kurulu yapıldı

Önder Konuloğlu, TÜRK-SEN Genel Başkanlığı'na seçildi.

Kıbrıs Türk İşçi Sendikaları Federasyonu (TÜRK-SEN) Genel Kurulu 15 Ekim 1988 tarihinde yapıldı. Genel Başkanlığa Önder Konuloğlu getirildi. Türkiye'den TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Balaban ile Türk Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan'ın katıldığı genel kurul çalışmaları bir gün sürdü.

Bayındırlık, Ulaştırma ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı Mustafa Tolga'nın Divan Başkanlığı yaptığı TÜRK-SEN Genel Kurulu'nda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanı Derviş Eroğlu, Çalışma Bakanı Günay Caymaz, Anamuhalefet Partisi CTP Genel Başkanı Özker Özgür, TKP Genel Başkanı Mustafa Akıncı birer konuşma yaptılar.

TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Balaban ile Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan Durukan da kongrede söz alarak görüşlerini dile getirdiler.

Genel Kurul'un sonunda yapılan seçimlerde Türk-Sen Genel Başkanlığına Önder Konuloğlu, Genel ve Eğitim Sekreterliğine Arslan Bıçakçı, Mali ve Teşk. Sekreterliğine Özay Andıç seçildiler.

TÜRK-İŞ yöneticileri ifade vermeye devam ediyor...

TÜRK-İŞ yöneticileri mahkemede salonunda...

TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu'na 10 şubat 1988 tarihinde yaptığı toplantıda bir dizi eylem için öneriler belirlenmesi üzerine, Ankara C.Savcılığı soruşturma açmış, Başkanlar Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyelerinin ifadelerine başvurarak, daha sonra da dava açılmasını talep etmişti.

10. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 13 Temmuz 1988 günü yapılan ilk oturumunda, TÜRK-İŞ Yönetim Kuru-

lu Üyesi **Çetin Göçer** ile Başkanlar Kurulu Üyelerinden bir grup hazır bulunmuş ve ifade vermişlerdi.

Hüviyet tesbiti ve ifade alınmasından sonra, diğer sanıkların hüviyetlerinin tesbiti ile ifadelerinin alınması için duruşma 3 Ekim 1988 tarihine ertelenmişti.

İKİNCİ DURUŞMA

3 Ekim 1988 günlü duruşmaya, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri

Emin Kul, Hava-İş Başkanı **Adnan Özcan**, Tez Koop-İş Başkanı **Kenan Gürbüz**, Türkiye Maden-İş Genel Başkanı **Mustafa Orhan**, Yol-İş Genel Başkanı Yardımcısı **Recal Emre** katıldılar.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu ve Başkanlar Kurulu Üyelerinden iki celseye de gelmeyenler için, duruşma 3 Kasım 1988 gününe ertelendi.

TES-İŞ Başkanlar Kurulu Toplandı

- **Kuddusi Toker ile Necmi Serçemeli'nin ölümünden duyulan üzüntünün belirtildiği toplantıya katılan TÜRK-İŞ Başkanı Yılmaz "Serbest ekonomi varsa, serbest toplu pazarlık da olmalıdır" dedi.**

TES-İŞ Sendikası Başkanlar Kurulu, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Kuddusi Toker** ile Erzurum Şubesi Mali Sekreteri **Necmi Serçemeli**'nin ani ölümleri üzerine 20 Ekim'de olağanüstü bir toplantı yaptı. Ankara'da TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde yapılan toplantıya, TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban** da katıldı.

Şevket Yılmaz yaptığı konuşmada iki sendikacının ölümünden duyduğu üzüntüyü belirttikten sonra, çeşitli sendikal sorunlara değindi ve "Özal Hükümetinin işçilere reva gördüğü hasmane tutuma karşıyız. Eğer serbest ekonomi varsa, serbest toplu pazarlık hakkı da olmalıdır." dedi.

Şevket Yılmaz, konuşmasında şunları söyledi:

"Türkiye'de kör-topal bir demokrasi varsa, kör-topal da hür sendikacılık vardır. Özal'ın işçilere, özellikle kamu kesimi işçilerine reva gördüğü has-

mane tutuma karşıyız. Madem ki serbest ekonomi var, serbest toplu pazarlık hakkı da olmalıdır. Bir tarafa, fiyatını serbestçe belirle, kaç a alıp satar, san sat, derken, diğer tarafa kısıtlama uygulamanın demokraside yeri yoktur."

Şevket Yılmaz, konuşmasının bir bölümünde 1989 yılının kongreler ve toplu iş sözleşmesi dönemi olduğunu hatırlatarak şunları söyledi:

"Seçim kazanmak için değil, seçim kazanmak için yaptığım bazı tavsiyeler yanlış anlaşılmayacağını umarım.

Mücadele edilecek konu tektir ve bellidir. Genel Kurullar öncesinde aramızda bazı gruplar kurmak, hükümetin örsüne çekiş sallamaktan başka bir şey değildir. Aslan yattığı yerden belli olur. Kongrelerde birlik ve beraberlik içinde bulunmamız gerekir."

Sendikal yasalarda yapılan son değişikliklerin, istenileni vermekten

uzak olduğunu belirten **Yılmaz**, yönetici seçilebilmek için 10 yıllık işçi olmak şartına değinerek, "Sen şu kadar, sen bu kadar çalışmışsın diyerek kısıtlama getirmek, hür sendikacılığa aykırıdır. Eğer demokrasi var deniliyorsa, onun gereklerine uymak ve demokrat olmak gerekmektedir." dedi.

FARUK BARUT'UN SÖZLERİ

TES-İŞ Genel Başkanı **Faruk BARUT** ise konuşmasında kaybedilen sendikacıların ölümünden duyulan üzüntüyü belirtti. **Barut**; "TES-İŞ'e yaraşır bir anlayışla, Mısır'a giden dört arkadaşımız ve önemli bir görev nedeniyle aramıza katılamayan İstanbul 4 No'lu Şube Başkanı **Emin İşçan**'ın dışında tüm teşkilat yöneticilerimiz burada toplandık. Gösterdiğiniz hassasiyet için hepinize teşekkür ederim.

Bu olay hepimizi büyük üzüntüyle re boğdu. Değerli arkadaşlarımızın vafatı elbette ki Türk sendikacılığını duraksatacak bir olay değildir. TES-İŞ, mücadelesini sürdürecektir, siz başkanlarımız ve biz Merkez Yöneticileri, üzerimize düşen göreve her zaman olduğumuz gibi devam edeceğiz."

2 SENDİKACI TRAFİK KAZASINDA ÖLDÜ

Kuddusi Toker

Necmi Serçemeli

TES-İŞ Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Kuddusi Toker** ile Erzurum Şubesi Mali Sekreteri **Necmi Serçemeli**, 9 Ekim günü Malatya ve Kayseri Karayolu'nun Pınar-

başı mevkiinde geçirdikleri trafik kazasında öldüler...

TES-İŞ Malatya Şubesi'nin Genel Kurul toplantısına katıldıktan sonra Ankara'ya dönmekte olan 2 sendi-

kacının otomobilleri, lastiklerinin patlaması sonucu devrildi, kazada **Toker** ile **Serçemeli** can verdi. Aynı kazada TES-İŞ dostu **Orhan Mutlu** da öldü.

CENAZELER TÖRENLE TOPRAĞA VERİLDİ

Kuddusi Toker'in cenazesi Adana'da, **Serçemeli** ise Erzurum'da düzenlenen törenlerle toprağa verildi. Her iki sendikacının cenaze törenlerine de illerin valileri, belediye başkanları yanında kalabalık bir işçi topluluğu, mesai arkadaşları bulundu.

TÜRK-İŞ dergisi, her iki sendikacının ölümünden dolayı TES-İŞ ve TÜRK-İŞ topluluğuna başsağlığı diler.

SIKINTI, BİRLİK OLMAKLA BİTER

- Toplantıda bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz "Sıkıntıların halli, işçi kuruluşlarının kendi bünyelerinde ittifak yapmalarıyla mümkündür" dedi.

SAĞLIK-İŞ Başkanlar Kurulu 22 Ekim tarihinde toplanarak, teşkilatlamayla ilgili sorunları görüştü. TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, SAĞLIK-İŞ Başkanlar Kurulu toplantısında işçileri ilgilendiren ekonomik, siyasal ve sendikal konulara değindi. Kağıt, maden ve tekstil işkollarının kamu kesiminde çalışan işçilerin sözleşme görüşmelerinin çıkmazda olduğunu belirten **Yılmaz**, kamu işveren sendikalarının işçilerin sorunlarını umursamadıklarını kaydetti.

BİR BÜTÜN HALİNDEYİZ

Hükümetin ilgisizliği yüzünden SEKA işyerlerinde süren grev nedeniyle işletmenin günde 1,5 milyar lira zarar ettiğini belirten TÜRK-İŞ Genel Başkanı, "**Bunun yarısını işçiye verseler de millet zarara girmese daha iyi olmaz mıydı?**" diye sordu. **Yılmaz**, şunları söyledi:

"Sıkıntılarımızın halli artık tek bir yolla sağlanabilir. Acaba işçi kuruluşları kendi bünyelerinde Türkiye genelinde büyük bir ittifaka varsalar da meseleyi tümüyle tek ses halinde yürütseler daha faydalı olmaz mı? Samimiyetle söylüyorum olur. Şu anda, TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, ittifak

Sağlık-İş Başkanlar Kurulu toplantısında Şevket Yılmaz konuşurken...

halinde yanlışlıkları, noksanlıkları, bize türlü haksızlıkları reva gören iktidara karşı bir bütün halindedir."

Çalışma yaşamının yasal sıkıntıları içinde bulunduğunu da ileri süren **Şevket Yılmaz**, ILO'nun sendikal özgürlükler konusundaki sözleşmelerinden bazılarını Türkiye'nin imzalamadığına işaret etti. Avrupa Topluluğuna girmenin, topluluk ülkelerinin koşullarını benimsemekle mümkün olacağını da savunan **Yılmaz**, "Ortak Pazar'ın şartlarını kabul etmezseniz, Ortak Pazar'ın kapısından bakar dönersiniz" diye konuştu.

HAK-İŞ'E ELEŞTİRİ

Konuşmasında HAK-İŞ Konfederasyonunun referandumda EVET kampanyası açmasını daeleştiren TÜRK-İŞ Genel Başkanı, ÖZ SAĞLIK-İŞ'in kurdurulmasına neden olarak, SAĞLIK-İŞ Sendikası Genel Başkanı ve TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu**'nun, TÜRK-İŞ kararlarına uyararak, 25 Eylül tarihindeki referandumda "hayır" propagandası

yapmış olmasını gösterdi. Sendikacıardan birlik-beraberlik içinde olmalarını da isteyen **Yılmaz**, özette şunları söyledi:

"Kişilere, kuruluşlara veya partilere hizmet eden, işçiye hizmet edenleri böl-parçala-yut düşüncesini taşıyan, hür sendikacılıkla zerrece ilişkileri olmayan, hür sendikacılığı imkânları nisbetinde yok etmeye çalışanlarla bugündeğil, gelecekte de hürriyetçi demokrasiyi seven kişiler olarak mücadele etmeye kararlı ve mecburuz."

Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı ve TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** da yaptığı konuşmada, 5 Kasım'da İstanbul'da SAĞLIK-İŞ Sendikasının bir toplantısı olduğunu, bu toplantıya HAK-İŞ yetkililerini davet edeceklerini, ve kendileriyle işçi sorunlarını işçi önünde tartışmak istediğini bildirdi.

Başoğlu, "Bizi kötölemeye çalışan bu şahıslar, bildikleri birşey varsa, gelip mertçe işçinin huzurunda söylemelidirler" dedi.

Kooperatifçiler: TÜRK-İŞ'in kararlarını destekleriz

- 6-7 Ekim 1988 tarihlerinde bir araya gelen Tüketim Kooperatifleri Başkanları, yeni kooperatif yasası ile ilgili kaygılarını dile getirerek, TÜRK-İŞ'in alacağı tüm kararlara uycaklarını belirttiler.

TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalar öncülüğünde işçilerimiz tarafından kurulan tüketim kooperatifleri ile dört tüketim kooperatifleri birliğinin yöneticileri 6-7 Ekim 1988 tarihlerinde biraraya gelerek, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ile ilgili değişiklikler ve bu değişikliklerin kooperatifleri nasıl etkileyeceği konusunda görüştüler.

DUYULAN ENDİŞELER DİLE GETİRİLDİ

Tüketim Kooperatifleri ve Birlik temsilcileri, kooperatiflerin büyük oranda devletin güdümüne girmesinden endişe ettiklerini belirterek tüketim ve yapı kooperatiflerinin şu anda ülkemizde en demokratik kooperatif türü olduğunu diğer kooperatiflerin ise şu ya da bu şekilde hükümetlerin güdümüne

girmeye zorlandığını ifade ettiler.

Diğer taraftan, kooperatiflerde üst sermaye katılım payının arttırılmasının, kooperatiflerin sermayelerinde bir artışı meydana getirmeyeceği savunulurken, kooperatif ortağı işçinin son sekiz yıl içinde işçinin ekonomik kayıpları yüzünden ve bağımsız toplu sözleşme düzenine karşı açıkça müdahaleler yüzünden işçilerin kooperatiflere giremediği ölçüde sermaye katılımlarını yapamadıkları görüşü belirtildi.

Çok ortaklı ve çok sermayeli kooperatif yöneticileri ile İzmit, Ankara, YOL-KOOP Eskişehir ve Tokat'ta kurulan tüketim kooperatifleri birlikleri yöneticilerinin katıldığı toplantıda kooperatif yöneticileri tarafından alınan kararlar şu şekilde açıklandı.

Samsun'da toplanan Kooperatif Başkanları birarada...

ALINAN KARARLAR

1. TÜRK-İŞ Kooperatifler Bürosu ve üst birliklerin öncülüğünde bölgelerde eğitim çalışmalarına hız verilmesi,

2. Birliklerin geliştirilmesi için kooperatifler arası diyalogun başlatılması,

3. Merkez Birliği kurulana kadar, TÜRK-İŞ Kooperatifler Bürosu'nun Merkez Birliği gibi görev yaparak, kooperatifleri eğitim konusunda ve örgütlenme konusunda biraraya getirmesi,

4. Sendika-Kooperatif işbirliğinin geliştirilmesi için işbirliği imkanlarının sonuna kadar araştırılması,

5. Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu'nca alınan ve çeşitli mal gruplarını kapsayacak olan "Tüketim Mali Boyutlarına" uyulması,

6. Çevre ve insan sağlığı için zararlı ürünlerin kooperatiflerde satılmaması ve bu konuda TÜRK-İŞ tarafından verilen tüm kararlara harfiyen riayet edilmesi

7. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın her yıl kooperatiflerin gelir-gider farklarında kesilen yüzde birlik eğitim fonlarının, birlikler öncülüğünde yapılacak eğitim çalışmalarını için kullanılması imkanlarının araştırılması,

8. Tüketim Kooperatifleri ve Bölge Birlikleri adına, TÜRK-İŞ Kooperatifler Bürosu'nun uluslararası kooperatif kuruluşlarla temasa geçerek kredi, hibe ve dışalım ve dışsatım konularında çalışmalar yapması istenmektedir.

Toplantıda söz alan çeşitli kooperatiflerin yöneticileri, tüketim kooperatiflerinin şu anda tüketiciyi koruyan en demokratik kuruluşlar olduklarını belirtmişlerdir. Kooperatif yöneticileri ayrıca tüm tüketim kooperatiflerinin birlikte hareket etmesi ile ülke genelinde gerek ticari gerekse hukuki alanlarda bir baskı gücü oluşturabileceklerini de ifade etmişlerdir.

Kooperatif Müdürleri Kursu'na katılanlar Samsun'da toplandı...

I. II. III. Dönem Kooperatif Müdürleri Yetiştirme Kursuna katılan kursiyerler için Değerlendirme Toplantısı 3-4 Ekim 1988 tarihlerinde TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Merkezi'nde yapıldı.

Geçtiğimiz üç yıl boyunca bu kursa katılan ve kurstan kooperatif müdürü sertifikasını alarak başarıyla mezun olan toplam 48 kur-

Başoğlu ve Gümüşel...

siyerden halen 30'dan fazlası kooperatiflerde ve sendikalarda görev yapmaktadırlar. TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalar öncülüğünde kurulan tüketim ve yapı kooperatiflerinin nitelikli uzman ihtiyacını karşılamak amacı ile üç yıl önce TÜRK-İŞ Kooperatifler Bürosu tarafından başlatılan ve yaz aylarında 1,5 ay süre ile düzenlenen Kooperatif Müdürleri Yetiştirme kursu mezunları tüketim ve yapı kooperatiflerinde müdür olarak görev yapmalarının yanı sıra, bölgelerinde kurulması planlanan tüketim ve yapı kooperatiflerinin kuruluş işlemleri, muhasebe sistemi, mal alımı ve satışı market düzenlenmesi gibi konular-

da sendikalara ve işyerlerine yardımcı oluyorlar.

TOPLANTIDA MUSTAFA BAŞOĞLU BULUNDU

Toplantının yapıldığı tarihte değişmesi beklenen Kooperatifler Kanunu taslağı ile bazı vergi mevzuatındaki değişiklikleri öğretmek amacıyla düzenlenen değerlendirme toplantısına 30'a yakın kursiyer katıldı. Seminerin açılışında bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu**, tüketim kooperatiflerinin işçilerin ve sendikaların dar zamanlarında özellikle grev anında büyük faydalar sağladığını belirterek, "**Sendikalar tarafından desteklenen tüketim kooperatifleri, grevin başarıyla bi-**

Bayan kursiyerler...

tirilmesinde en önemli faktör olmaktadır. İşçi, tüketim kooperatifinden, bedeli sonra ödenmek üzere işesini temin etmekte ve evine birşeyler götürmekte ve moral destek sağlamaktadır. İşte bu yüzden sendikalar tüketim kooperatiflerini desteklemeli ve yardımcı olmalıdırlar."

Seminerde, TÜRK-İŞ Kooperatif Uzmanı **Sinan Vargı** ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifler Kontrolörü **Oktay Çaloğlu** toplantıya katılanlara bilgiler verdiler, çalışmalarına nezaret ettiler.

Kooperatif Müdürleri toplantısına katılanlar...

Sendikalann eğitim çalışmaları yoğun şekilde devam ediyor

TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların 1988 eğitim programları içinde yer alan çalışmalar, geçtiğimiz ay içinde yoğun şekilde devam etti.

HABER-İŞ, TOLEYİŞ, TEZ-KOOP-İŞ, TES-İŞ ve BELEDİYE-İŞ Sendikalarının çeşitli illerde uyguladığı seminer programlarına katılan ve TÜRK-İŞ'in çalışmaları hakkında kursiyerlere açıklamalarda bulunan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu**, seminer çalışmalarının bir bölümünü de kursiyerlerin sorularını cevaplamaya ayırdı.

Konuşmalarında, siyasal iktidarı eleştiren **Başoğlu**, seminerlerin ağırlık noktasını "**Demokrasi ve Sendikacılık**" konusunun teşkil etmesi gerektiğini, böylelikle demokratik düzen içinde haksızlıklara karşı izlenecek politikaların daha kolay bulunacağını belirtti.

İşçileri "**HASIM**" gören bu zihniyetten mutlaka kurtulmak gerektiğini sözlerine ekleyen **Başoğlu**, "**Şu anda önemli olan işçiye düşman bu iktidardan kurtulmaktır. Bunu da demokratik sistem içinde biz işçiler başta olmak üzere, ezilen büyük kitleler gerçekleştireceklerdir**" dedi.

Samsun'da Şube yöneticileri Temel Eğitim Semineri'ne katılanlar...

TOLEYİS Semineri Ankara'da yapıldı.

Toleyis Sendikası tarafından düzenlenen bölgesel eğitim semineri, 25-27 Ekim tarihleri arasında TÜRK-İŞ Genel Merkezi salonunda yapıldı.

Semineri bir konuşmayla açan TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, çalışma hayatımızı yakından ilgilendiren güncel sorun-

lar hakkında bilgi verdi ve bu sorunların çözüm yollarına ilişkin konfederasyon görüşlerini açıkladı.

Toleyis Sendikası Genel Başkanı **Mustafa Aras**'ın sunuş konuşmasından sonra devam eden 3 gün süreli eğitim semineri başarılı geçti.

Toleyis seminerinde Türk-İŞ Başkanı Yılmaz kursiyerlere hitap ediyor...

Milliyet, Cumhuriyet ve Tercüman'da sözleşme imzalandı

- Türkiye Gazeteciler Sendikası; her 3 gazete işyerindeki uyuşmazlığa gitti, ancak tarafların tekrar konuyu görüşmesi ile anlaşma sağlandı.

TGS ile Milliyet, Cumhuriyet ve Tercüman Gazetelerine ait işyerlerinde çalışanlar adına sürdürülen toplu iş sözleşmesi, bir süre devam eden uyuşmazlığın ardından anlaşmayla sonuçlandı.

TGS Genel Sekreteri **Ziya Sonay**, yapılan TİS'le her üç gazete çalışanlarına özetle şu hakların alındığını açıkladı:

“İmzaladığımız bu toplu iş sözleşmesi ile ücretlere 1. yıl için ilk 250 bin liraya % 100, bakiyesine % 65 ve ayrıca tüm üyelere seyyanen 100 bin lira artış sağlanırken, ikinci yıl için; önce % 10 refah artışı % 40 artış sağlandı. İkinci yıl, zammın enflasyonun altında kalması halinde, bu fark ikinci yıl ücretlerine aynen yansıtılacak.

Toplu iş sözleşmesi ile ayrıca yakacak yardımı 1. yıl ayda 25 bin, 2. yıl 40 bin liraya, giyecek yardımı ve izin harçlığı aynı dönemlerde yılda 125 bin-150 bin liraya, yol parası birinci dönem ayda 22 bin, ikinci dönem 35 Bin li-

raya yükseltilirken, aynı dönemlerde gıda yardımı 35 bin-45 bin olara belirlendi. Bayram harçlığı yılda 120 bin, ikinci dönem 180 bine yükselirken, diğer sosyal yardım kalemlerinde de önemli artışlar sağlandı.”

TGS
Genel Sekreteri
ZİYA SONAY

TÜRK-İŞ'i ziyaret eden Vanik Başoğlu ile görüştü...

İngiliz parlamenter **Peter Vanik**, TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek, Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** ile görüştü.

18 Ekim günü TÜRK-İŞ'e gelen **Vanik, Başoğlu ile görüşmesi sırasında, Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) üyelik için başvuran Türkiye'nin işçiler yönünden durumunun tespit amacı taşıdığını** belirtildi.

Avrupa Parlamentosu Üyesi olan Peter Vanik'in TÜRK-İŞ'i ziyareti sırasında AET'ye üye olmasıyla Türkiye'de demokrasinin güçleneceği, bunun yanında askeri müdahalelerin de önleneyeceği görüşme sırasında işaret edildi.

Görüşme sırasında, TÜRK-İŞ'le hükümet diyalogunun da çok zayıf olduğu da kaydedildi.

Peter Vanik'in **Başoğlu** ile görüşmesinde Türkiye'nin AET'ye kabul edilmesinden önce Türk işçilerinin mesleki eğitim görmelerinin zorunlu olduğunu, Türkiye'nin buna ağırlık vermesi gerektiği vurgulandı.

KANADALI İŞÇİ HEYETİ

Ote yandan Kanada İşçi Konfederasyonu'ndan bir heyet, TÜRK-İŞ'i ziyaret etti. 20 Ekim günü TÜRK-İŞ'i ziyaret eden **Serge Trudel, Gerard Lachance** ve **Scott A.Huston**, TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** ve öteki yöneticileri ile görüştüler. Heyet, TEKSİF ve Türkiye Maden-İş Sendikalarını da ziyaret etti.

Göçer: "Borçlanabildiğin kadar borçlan politikası ile ekonomiyi düzeltmek mümkün değildir."

Türkiye Belediye-İş Sendikasının 21 Ekim'de İstanbul'da toplanan Başkanlar Kurulu toplantısını bir konuşmayla açan TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve Sendikanın Genel Başkan Vekili **Çetin Göçer**, hükümetin durmadan değişen ekonomik modeller aradığını ve uyguladığını belirterek **"Borçlanabildiğin kadar borçlan politikası ile ekonomiyi düzeltmek mümkün değildir"** dedi.

Kısa bir süre önce vefat eden sendikanın Genel Başkanı **Hüseyin Pala**'nın çizdiği mücadele yolunda duraksamadan yürüyeceklerini de belirten **Göçer**, belediyelerin içinde bulunduğu tabloya değinirken şunları söyledi:

"Savurganlık, denetimsizlik, sorumsuzluk gibi etkenlerle Belediyelerin içine sürüklendiği durum dikkate alındığında, belediye işçilerinin çıkmazları daha da artmaktadır. 50'ye yakın Belediyede 20 bin dolayında işçiye, emeğinin ve alınlarının karşılığı verilmemektedir."

Göçer, mali açıdan Cumhuriyet tarihinin en güçlü imkanlarına kavuşulduğu bir dönemde, Belediyelerin 3 yıl gibi kısa bir dönemde iflas noktasına gelip, işçilerine para ödeyemez duruma gelmelerini de kınadı ve şöyle devam etti:

"Gerçekte sadece mahalli idarelerde değil, savurganlık, sorumsuzluk, denetimsizlik egemen olduğu için, başlangıçta sosyal devleti dışlayan bir ekonomik politika seçildiği için ekonomide de ciddi bir çöküntü yaşanmaktadır. Özal iktidarı beş yıl içinde Türkiye'yi Türk ekonomisini iflasın eşiğine getirmiştir."

Türkiye'de Aralık 1979 ilâ Ocak 1988 arasında fiyatlar tam onsekiz misli artmıştır. 1988'de neredeyse

üçlü rakamlara tırmanmakta olan enflasyonla, Özal Hükümeti'nin "enflasyonu kontrol altına alma çabası" iflas etmiştir. Bunun sosyal sonucu ortadadır; Türkiye, gelir dağılımı en bozuk, gelir dağılımındaki adaletsizliği en ileri düzeyde ülkelerin arasındadır. Halk, örneği görülmemiş bir biçimde yoksullaşırken, tüm ahlaki değerler çiğnenmiş, "köşeyi dönmek" kural olmuştur. Sekiz yıl önce milli gelirden yüzde 33 dolayında pay aldığı bilinen ücret ve maaşlıların payı yüzde 15'lere düşmüş, reel ücretler sadece 1984'ten bu yana yüzde 36 gerilemiştir.

Bugün Türkiye'de her beş kişiden biri işsizdir. Türkiye yüzde 20 dolayında işsizlik oranı ile OECD ülkeleri içinde en baştaadır; enflasyonda da en baştaadır.

Türkiye son dokuz yılda "borçlanabildiğin kadar borçlan" macerası içinde 13 Milyar 600 milyon dolar olan dış borcunu, 1988 başında 40 milyar doları turmandırmıştır; mahalli idarelerin dış borçlarıyla bu meblağın 60 milyar dolar dolayında olduğu ifade edilmektedir. Aynı süre içinde Türk Lirası dolar karşısında tam 27 misli değer yitirmiştir. İç borçlanma bütçenin normal gelirlerini yutacak düzeye ulaşmıştır. Bütçe açığı son dokuz yıl içinde cari fiyatlarla 60 misli artmıştır. İmalat sanayii yatırımları, giderek alt yapı yatırımları duracak noktaya gelmiştir.

Üç gün önce açıklanan 1989 yılı Bütçesi aym sorumsuz gidişin izlerini taşımaktadır. Bütçe açığını düşük gösterebilmek için doların değerine dayalı dengeler alt üst edilmiş; gerçeki olmayan belirlemelerle açık giz-

lenmeye çalışılmış; 1988'de en az yüzde 20 kayıba uğrayan memur maaşlarının 1989 içinde de enflasyon karşısında erimeye devam edeceği ortaya çıkmıştır. Tablo emekçiler, dul ve yetimler bakımından da farksızdır. Türkiye 1989'a 12 trilyonluk bir bütçe açığı ile girmektedir. Yatırımlar geniş ölçüde duracak, işsizlik artacak, dar ve sabit gelirli hayat pahalılığı altında ezilmeye devam edecektir. Sosyal devleti ve sosyal adalet ilkelelerini, gereklerini yok farzeden Özal iktidarının Türkiye'yi getirdiği nokta budur. Bu tablodan Türk işçisinin, Türk çalışanının, Türk sendikacısının son derece olumsuz bir biçimde etkilenmesi ise kaçınılmazdır."

Çetin Göçer, konuşmasının son bölümünde de şunları söyledi:

"Türkiye, bugünkü siyasal iktidar elinde, adım adım bir sosyal kargaşaya doğru gitmektedir."

Başta işçiler olmak üzere, Ulusumuzun iktisaden güçsüz durumdaki çoğunluğunun ekonomik, sosyal, siyasal sorunlarının çözülebilmesi Türk sendikacılık hareketinin yapacağı etkin mücadeleye bağlıdır.

Bu mücadeleyi, her şart altında, vermeye hazır olduğumuzu göstermeliyiz.

Devleti olması lazım gelen yere, iktisaden güçsüzün yanına getirmek zorundayız. Sosyal devlet ve sosyal adalet ilkelerine dayalı bir düzen kurmak zorundayız. Çekinmeden sorunların ve sorun yaratıcıların üstüne gitmek zorundayız."

Türkiye Belediye-İş Sendikası Başkanlar Kurulu, daha sonra belediyelerdeki sorunları, toplu sözleşmelerle ilgili çalışmalarını, işçi ve genel yurt sorunlarını görüştü.

EKİM 1988

GIDA HARCAMASI

- Aralık 1987'ye göre gıda için bugün bir buçuk kat harcama yapılması gerekiyor.

- Çalışanlar Ekim 1988'de gıda için 8 bin 431 liralık ek bir harcama yapmak zorunda...

Hayat pahalılığının önemli bir göstergesi mut-fak.. İnsanların yaşamı için gerekli olan gıda ne ol-malıdır? Ne oranda gıda harcaması yapmaları gere-kir?

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi, Ekim 1988 ayı için bir ailenin gıda harcamasını tespit ederek, yaptığı ça-lışmayı açıkladı. Aşağıda Ankara'da yaşayan 4 kişi-lik bir ailenin yapması gereken gıda harcamasına iliş-kin yapılan araştırmayı sunuyoruz.

Yaşantımızın ayrılmaz bir parça-sını oluşturan fiyat artışları Ekim 1988 ayında da artmaya de-vam etmiştir. Ülkemizde aile geli-rinin büyük bir bölümünün gıda harcamasına ayrıldığı bilinmekte-dir. Nitekim Devlet İstatistik Ens-titüsü tarafından yapılan "1978-1979 Kentsel Yerler Hane-halkı Gelir ve Tüketim Harcamaları" anket sonuçlarına göre aile gelirinin yüzde 44'ü gıda harcamalarına ayrılmaktadır. Bu oranın içinde, lokanta ve benzeri yerlerde yenen yemek ile alkollü ve alkolsüz içkiler ve bütün için yapı-lan harcamalar da bulunmaktadır. Bu payların hariç tutulması halin-de gıda harcamasının aile tüketim harcaması içindeki payı yüzde 38 olmaktadır ki, OECD'ye bildirilen de anılan orandır. Gıda harcaması-nın ABD'de yüzde 18, Federal Al-man'ya yüzde 25, Yunanistan'da yüzde 31, İtalya'da yüzde 29, Nor-veç'te yüzde 20 olduğu gözönünde alınır, Türkiye'deki gıda harca-masının önemi ortaya çıkacaktır.

Ailelerin tüketiminde böylesi-

ne oransal ve yaşamsal değere sa-hip olan gıda harcaması, Ankara'-da yaşayan dört kişilik bir aile için 196.469 liraya yükselmiştir. Gıda harcaması ile birlikte yapılması ge-reken; konut, giyim, sağlık, ulaşım, eğitim vb. gibi harcamalarda dik-kate alındığında Türkiye'de normal yaşam standartını sağlayabilecek gelir düzeyi ortaya çıkacaktır.

Oysa son yıllarda yürütülen ekonomik politikanın gelir dağılı-mını çalışanlar aleyhine daha da adaletsiz yapıya düşürdüğü, ça-lışanların gerçek ücretlerinde aşın-maya yol açtığı bilinmektedir.

TBMM Plan ve Bütçe komisyo-nuna sunulan 1989 mali bütçesine egemen olan ekonomik yaklaşım, makro hedeflerde çalışanlar için benzeri gelişmelerin önümüzdeki dönemde de süreceğinin işaretleri-ni vermektedir.

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi ta-rafindan, çalışanların yoğun olarak alış-veriş yaptıkları yerler dikkate alınarak, sürekli olarak yapılan pi-yasa araştırmalarının Ekim sonuç-

larına göre; Ankara'da yaşayan farklı yaş gruplarına sahip dört ki-şilik bir ailenin dengeli beslenme-sini sağlayan harcama kalıpları gözönünde bulundurularak yapılan hesaplamalara göre yapılması ge-reken Asgari gıda harcaması aşı-ğıdaki şekildedir:

Dört Kişilik Ailenin Ekim 1988 Gıda Harcaması

Yetişkin işçi için aylık gıda harcama tutarı (TL) 64.977.-

Yetişkin kadın için aylık gıda harcama tutarı (TL) 42.069.-

15-19 yaş grubu erkek çocuk için aylık gıda harcama tutarı (TL) 53.420.-

4-6 yaş grubu çocuk için aylık gıda harcama tutarı (TL) 36.003.-
196.469.-

Görüldüğü gibi, Ekim ayı gıda harcamasının 8.431.- liralık ve yüz-de 4.5 oranında artışla 196.469 li-raya yükselmesi ve Aralık 1987'ye göre 68.287 liralık bir ek harcama yapılması zorunluluğu, çalışanlara dönük ekonomik tablonun olum-suz bir göstergesi durumundadır.

ÇALIŞMA MECLİSİ TOPLANMALIDIR

Kaya ÖZDEMİR

Aslında Çalışma Meclisleri'nin her yıl toplanarak gündemindeki sorunları tartışması ve çözüm yolları araması, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yol gösterici teklifleri hazırlayarak Bakanlığa sunması çalışma barışının korunması ve sürekliliği bakımından son derece önemlidir. Ne varki demokrasi terbiyemizin yeterince gelişmemesi ve demokratik hayatımızın zaman zaman kesintilere uğraması bu zorluğun yerine getirilmesini de engelleyen bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Çalışma hayatının tarafları arasında gerekli dialoğu sağlamakla görevli Çalışma Meclislerinin toplanması ya unutulmakta ya da çok önemli ve gerekli sorunları tartışacağı yerde son defa olduğu gibi yeni bir hak sınırlamasını tezgahlayabilmek için göstermelik bir toplantı olarak gerçekleştirilmektedir!

Son defa toplantıya çağrılan Çalışma Meclisi Doç. Dr. Sayın Mustafa Kalemlî'nin Bakanlığı döneminde Kıdem Tazminatı Fonu üzerinde bir yaklaşım sağlamak amacı ile toplantıya çağırılmıştı. Bu Meclisin asıl görüşmesi gereken sorunları bir tarafa iterek işveren kesiminin arzularını realize edebilmek için toplantıya çağırılmasını o zamanda yadırgamış zamanın TÜRK-İŞ Genel Sekreterinin odasında düşüncelerimi Sayın Bakana ve müsteşara TÜRK-İŞ Genel Başkanı Sayın Yılmaz'ın huzurlarında açıkça belirtmiştim. Nitekim önceden hazırlanmış sözde mutabakat metinleri sonradan kesinlikle kabul edilmemiş ve bu Çalışma Meclisinin çalışmaları bana göre raflarda kalacak çalışmalar olarak hafızalardan bile silinip gitmişti! Oysa bizim katıldığımız ve yeni iş kanunu ile yeni sendikalar kanununu ve toplu iş sözleşmesi ve grev kanunlarının hazırlanmalarına vesile olan son derece önemli Çalışma Meclisleri de vardır, bu Çalışma Meclislerinin hazırladığı metinler daha sonra Meclislerde kabul edilerek 274 ve 275 sayılı kanunların uygulanmalarına sebebiyet vermiştir. Giderek 931 ve 1475 sayılı iş kanunlarının yürürlüğe girmelerinde bile bu Çalışma Meclislerinin son derece önemli katkıları vardır.

Geçtiğimiz üç ay içerisinde TÜRK-İŞ Yönetiminin takdir ve tensibleri ile Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca düzenlenen Onikinci Milli Eğitim Şurasına ve Birinci Gençlik Şurasına katılarak TÜRK-İŞ'imizi temsil onurunu taşıdım. Bu şuralarda alınan kararların ilgili Bakanlıklarca nasıl titiz bir değerlendirmeye tabi tutulduğunu ve alınan kararların uygulama alanına konulduğunu gördüğüm için Çalışma Meclisinin bir an önce toplantıya çağırılmasını tartışmaya açmayı uygun gördüm. Üniversite gençlerine sınav hakkı getiren ve büyük bir affı gerçekleştiren tercih Onikinci Milli Eğitim Şurasında karar altına alınan bir kararın Hükümetçe uygulanmasından ibarettir! İnaniyorum ki Birinci Gençlik Şurasında alınan kararlarda kısa süre sonra peyderpey uygulama alanına konulacaktır. Bu şuraların verdiği ilham çalışma hayatının sorunlarını öncelikle Anayasa ve Yasalardan kaynaklanan sorunlarının

tartışılacağı, bu arada iş kazaları ve işçi sağlığı sorunlarının da ele alınabileceği ve Avrupa Topluluğu karşısında çalışma hayatımızın meselelerinin değerlendirilebileceği, bir Çalışma Meclisinin pek ala toplanabileceği düşüncesini ortaya çıkarılmaktadır.

Sekiz yıldanberi TÜRK-İŞ ve ona bağlı kuruluşlar kısılan işçi haklarının özellikle serbest toplu pazarlık ve grev haklarının özüne ilişkin Anayasa ve yasalardan kaynaklanan kısıtlamaların kaldırılması için yoğun çaba harcamakta miting gösteri yürüyüşü ve diğer yollarla kamu oyunu etkileme çabalarını sürdürmektedir. Buna karşılık işveren kesimi yakın zamana kadar bu haklar üzerindeki kısıtlamaların devamı yolunda görüşler serdetmekte ve üniversitelerimizin konu ile ilgili bölümleri belli bir tatbikat döneminin beklenmesi gerektiğini ileri sürmekte idiler. Artık reel ücretlerdeki aşınma o hale gelmiştir ki işverenler, üniversiteler ve hatta Dünya Bankası çevreleri bile Uluslararası Hür İşçilik Camiasınca desteklenen TÜRK-İŞ tekliflerine hak verir hale gelmişlerdir. Durum böyle olunca sorunlara yabancı olmayan tarafları yakından tanıyarak meselelerini bilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız İmren Aykut öncülüğünde Çalışma Meclisi neden toplanmasın?

Anayasada ve Yasalarda yapılması gereken değişikliklere muhalefetin sıcak bakması yeterli olsaydı şimdiye kadar çoktan değişikliklerin gerçekleştirilmesi lazımdı! Oysa seçimlerin birbirini izlediği araya bütçe kanunlarının girdiği yasama dönemi belli sürelerle sınırlı olan ülkemizde bir an önce belli mutabakatlar sağlama yoluna gidilmeli ve Çalışma Meclisinde yapılacak ciddi görüşmeler sonunda alınacak kararlar bir an önce kanunlaştırılmalıdır.

Çalışma Barışının sürekli korunması ve kalıcılığının temin edilmesi şüphesiz taraflar arasındaki mutabakattan geçer. Böyle bir mutabakat ise örneğini 1961 lerde gördüğümüz ciddi Çalışma Meclislerinden geçer. Bu Meclisler çokluk ilkesi göz ardı edilerek toplanamaz. Son Şuralarda sağ ve sol demeden önemli mutabakatların bağlandığını memnuniyetle görüyoruz. Öyle olunca Avrupa Topluluğu önündeki ülkemizde çalışma hayatı üzerindeki ipotekleri kaldıracak ve kısıtlamaları sona erdirecek bunu yaparken de milli şartlarımızı ön planda tutacak bir anlayış beraberliğine ihtiyaç vardır. Bu anlayışta kanaatimce Çalışma Meclisinden geçer. Sonrası Mecliste temsilcileri bulunan iktidar ve muhalefet milletvekillerine düşer ki oradada anlayış beraberliğinin sağlanacağına yürekten inanıyorum.

Benim ileri sürdüğüm somut bir tekliftir ve sadece benim düşüncemi yansıtır. Yetkili ve ilgililerimiz ne düşünürlər onu zaman içinde birlikte görelim...

SSK Primine Esas Kazanç ve Kuruma Bildirimi..

H. AVNİ YAZICI
TÜRK-İŞ SOSYAL GÜVENLİK
UZMANI

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77. maddesi, sigortalılarla işverenlerin ödeyecekleri primlerin hesabına esas tutulacak aylık kazancı;

a) Sigortalıların o ay için hak ettikleri ücretler,

b) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaklardan sigortalılara o ay içinde ödenenler,

c) İdare ve kaza mercilerince verilen karara göre, yukarıdaki (a) ve (b) fıkralarındaki kazançlar niteliğinde olan ve o ay içinde yapılan ödemeler, şeklinde açıklamaktadır.

3395 sayılı Kanunla 506 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler ve ilâvelerden sonra, idare ve kaza mercilerince verilen kararlar gereğince yapılacak ödemelerden sosyal sigorta primine esas kazançlar mahiyetinde olupda, geçmiş dönemlere ait bulunan ve fakat tediyeinin yapıldığı ayın kazançlarına dahil olunarak prime tabi tutulan kazançlara ait uygulamanın gündeme gelmesinde işçiler bakımından fayda vardır.

Bilindiği üzere, bağlanacak ayhkların hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalı primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına oranla bulunacak ortalama yıllık kazançla göre tesbit edilmekte idi. Bu ana uygulama, 3395 sayılı Kanunla değiştirilerek, bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren ilk defa sosyal güvenlik kuruluşları ve bu hizmetle görevlik sandıklarla ilgilendirilenler için, primi ödenmiş hizmet sürelerine göre bulunacak ortalama yıllık kazanç, yine emekliliğine 5 yıldan fazla bir zaman bulunanlar için de; kanunun yürürlük tarihinden sonra prim ödenen hizmet sürelerinin kazanç ortalamasına göre göstergelerinin tesbiti esası getirilmiştir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ

Buna karşı toplu iş sözleşmelerinin ise;

- a) Müzakerelerle,
- b) Uyuşmazlıklar sonucu,
- c) Grev kararı aşamasında,
- d) Grev uygulaması sonunda,

Olmak üzere 4 ayrı safhada imzalandıkları bilinmektedir. 1987 yılının imzalanan toplu iş sözleşmelerini incelediğimizde şu tabloyu görürüz:

İmza Safhası	Sendika adedi	İşyeri adedi	İşçi adedi	Ortalama süre (ay)
1. Müzakereler sonucu	10	32	103.500	2
2. Uyuşmazlıklar sonucu	12	20	191.000	3
3. Grev kararı aşamasında	7	13	61.450	5
4. Grev uygulaması sonucu	3	38	10.830	5

(NOT: TÜRK-İŞ Üyesi sendikalarla ilgili bilgiler, TÜRK-İŞ Araştırma Bürosu'na derlenmiştir.)

Bu tablo yıllara ve o yıllardaki toplu iş sözleşmesi biten işkollarına, bu işkollarında faaliyet gösteren sendikalara ve çalışanlar sayısına, müzakere ve anlaşma sürelerine göre haliyle değişiklik arzedecektir.

KURUMA BİLDİRİLMİYEN SİGORTALILAR

3395 sayılı Kanunla, 506 sayılı Kanunun 79. maddesi değiştirilmiş ve yasal mükellefiyetlerini usulüne uygun ve zamanında yerine getirmeyen işverenlere uygulanan ölçümleme ve % 70 mukayese sistemi kaldırılmıştır. Sadece fiilen ve kayden tesbit olunan sigortalılar hakkında işlem yapılması ve yasal görevlerini zamanında ve usulüne uygun yapmayan iş-

verenlere para cezası uygulaması getirilmiştir. Evvelce varolan ve işyerlerinin kapasitesi dikkate alınarak işlem yapılması uygulaması bu değişikliklerle kaldırılmıştır. Sadece Kuruma bildirilmeyen sigortalılara ait hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak adli mercilere başvurmak için tanıyan süre, 5 yıldan 10 yıla çıkarılmıştır.

İşsizliğin yüksek oranda seyrettiği ülkemizde, kaçak ve ucuz işçi istihdamının gündemin ilk sırasını işgal etmekte olduğu (inşaatlarda ve küçük işyerlerinde) tartışmasıdır. Müeyyedelerin bu kadar basitleştirilmesinin, mevcut uygulamayı teşvik edici bir düzenleme olduğu hususu ise, ibretle gözlenmektedir.

Bilindiği üzere kaçak işçi çalıştırma;

1. Bir hizmet akdine dayanarak, bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırıldıkları halde Kuruma bildirilmeyen sigortalılardan,

a) Çalıştıkları halde kuruma hiç bildirilmeyenler,

b) Sürekli çalışmalarına rağmen, işverenlerce çalışma gün sayıları ve prime esas kazançları noksan bildirilenler.

2. Bir hizmet akdine dayalı olarak fiili bir çalışması mevcut olmadığı halde, 506 sayılı Kanunun sigortalılara tanıdığı haklardan istifade için işverenlerce Kuruma bildirilen sigortalılar şeklinde tarif edilmiştir.

Bu görüntüler ve yapılan yasal değişikliklerle sigortalılara "Kendi hukukunu kendin koru ve takip et! Gerektiğinde adli makamlara başvuru! Ben sadece senin çalıştığını kayden ve fiilen tesbit halinde işlem yaparım! Aksi durumlar benim görevim değil!" mesajını vermektedir. Ayrıca "Primi öde, ister çalış, ister çalışma ben bir ihbar anında araştırmam" imajı yaratarak, sigortalı olma hak ve mükellefiyetini de liberalleştirilen bir düzenlemeye gidilmiş olmaktadır. Yeter ki "prim öde" felsefesine dayanan, hukuk dışı bu uygulama, sosyal güvenlik gibi anayasal bir görevin, kamu eliyle yürütümündeki ciddiyetle bağdaşmamakta ve sosyal güvenlik prensiplerine ters düşmektedir.

SONUÇ

Çalışanların, toplu sözleşmelerle geriye dönük elde edecekleri sosyal sigorta primine esas kazançları ile, adli yargı mercilerince verilen kararlarla isbat ettikleri çalışmaları ve bu çalışmalara ait kazançları kuruma bildirilmeden ödemelerin yapıldığı ayın değil, o kazançların ait olduğu ayın kazancı olarak Kuruma bildirilmesi şeklinde, Kanunun 77. maddesinde yasal düzenlemeye gidilmesi, işçilerin ilerideki mağduriyetini önleyecek, Kurumun prim gelirlerinde de artış sağlayacaktır. 3395 sayılı Kanunla getirilen geçici gösterge tablosundan borçlanma hakkını bu nedenle kaybedenlerin sayısı hiçte küçümsenecek miktarda değildir. Ayrıca bu uygulama aleyhine açılmış davaların, Kurum aleyhine sonuçlanmakta olduğu hususu da tesbitlerimiz arasındadır. Bu düzenlemenin kısa vadeli sigorta kolları yönünden geriye dönük işlemleri çoğaltacağı ve sebepsiz kargaşaya neden olabileceği yetkililerce iddia edilebilir ve düzenlemeye karşı yapılabilir. Ancak, sırf bu nedenle düzenlemenin uzatılması hak düşürücü ve hakları kısıtlayıcı olduğu kadar pirimli sosyal güvenlik prensipleri ve sosyal hukuk devleti ilkelerine uygun değildir. Düşünülen aksaklıkların yapılacak düzenlemelerde gözönünde bulundurulması suretiyle endişelerin başlangıçta izalesi mümkündür.

Sosyal Sigortalar Kurumuna, bir hizmet akdine istinaden bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan sigortalıları tesbit, onların kazançlarına göre primlerini tahsil ve bu görevlerini zamanında, noksansız, etkin ve yaygın şekilde yerine getirme, yine yasanın belirlenen sosyal güvenlikle ilgili hakları da aynı şekilde yerine getirme görevi verilmiş ve bu görevlerin sınırı çizilmiştir. O halde Kurumun hizmetlerinin yürütümü ve düzenlenmesinde en ağırlıklı unsur, İŞÇİLER ve ONLARIN YASAL HAKLARININ KORUNMASI olduğu tartışmasıdır.

Bu sebeplerle zamanı geçmekte olan ve her geçen gün sosyal sigortaya tabi olarak çalışanların sosyal güvenlik haklarını daha çok kısıtlayan bu uygulamaya son verilebilmesi için gerekli olan bu yasal değişikliğin, biran evvel yapılması daha adil, hakça ve yerinde bir değişiklik olacaktır.

ÖRNEK BİR İŞVEREN

İbrahim Bodur çalış 80 daire daha yaptı

İşadamı İbrahim Bodur, Kale grubu çalışanları için Avcılar semtinde yaptırdığı 80 dairenin daha anahtarlarını teslim etti.

Kaleporselen'in 19'uncu kuruluş yıldönümünde anahtarları teslim edilenler arasında, Bodur'un Etiler, Bandırma, Avcılar ve Çan'da yaptırdığı daire sayısı 80'e ulaştı. İbrahim Bodur, kuruluş yıldönümünde yaptığı konuşmada, konut inşaatı çalışmalarını sürdüreceğini belirterek "Çanakkale Seramik ve Kale grubunda çalışan herkes ev sahibi olacaktır" dedi.

Kale grubu çalışanları da İbrahim Bodur'a bir teşekkür mektubu gönderdi.

Kale Grubu çalışanları, İbrahim Bodur'ur örnek çalışması ile ev sahibi oluyor...

Çalışma Barışı, işçi-işveren ilişkilerinde karşılıklı iyi niyetlerle korunabilir.. İşçi emeğini vererek üretim de bulunurken, işveren de üreten insanın daha huzurlu çalışmasını sağlamak zorundadır. Karşılıklı bu "iyi niyet" korunmadığı takdir de, ne işçi huzurludur, ne de işveren rahattır.

Yukarıdaki gazete küpürü 7 Ekim 1988 günlü Sabah Gazetesi'nden alındı. Kale Grubu işvereni İbrahim Bodur, Kaleporselen'in 19 uncu kuruluş yıldönümünde çalışanları adına yaptırdığı 80 evin anahtar teslimini yaptığını duyuruyor.. Bodur, Etiler, Bandırma, Avcılar ve Çan'da yaptırdığı daire sayısının 800'ü aştığını söylüyor ve "Çanakkale Seramik ve Kale Grubu'nda çalışan herkes ev sahibi olacaktır" diyor..

Böylesi örnek bir davranışı gördükten sonra, tüm işverenlerin işyerlerinde "huzurlu çalışmayı" sağlanmasında gayret göstermelerini dileriz.

SEKA GREVİNDE İKİ AYLIK ZARAR 90 MİLYAR LİRA

Selüloz-İş Sendikası Genel Başkanı İsmail Önay, Seka grevine katılan 10 bin işçinin, toplu sözleşmedeki anlaşmazlığın çözüleceği ana kadar, bu eyleme devam edeceğini açıkladı.

"Bizli güya aradıklarında bulamadıklarını söyleyen hükümet yetkilileri, son günlerde iki kez gittiğimiz Ankara'da masaya oturunca ağız değiştirip, işçi haklarını yokuşa sürmeye devam ediyorlar." diyen İsmail Önay, bu ilgisizlik yüzünden grevde geçen iki ay içindeki SEKA zararının 90 milyar lirayı aştığını belirtti.

TKİ'de Anlaşma..

Türkiye Maden-İş Sendikası ile Türk Kamusen arasında süren uzun bir müzakere ve anlaşmazlık safhasından sonra, yeni dönem toplu iş sözleşmesi için anlaşmaya varıldı.

Yeni toplu sözleşme, 1 Temmuz 1988 tarihinden geçerli olup, iki yıllık süreyi kapsıyor. 28 bin TKİ işçisini ilgilendiren toplu sözleşmeyle birinci 6 ay ücretlere 30 bin lira eklendikten sonra yüzde 38, ikinci altı ay 15 bin lira eklendikten sonra yüzde 28 oranında zam yapıldı.

Ayrıca, üçüncü altı ay için yüzde 20 ve dördüncü altı ay için ise yüzde 18 oranında zam sağlanarak, sosyal yardım oranları da tümüyle yüzde 100 artırılmış oldu.

ÜCRET KESME'DEKİ ŞAMPİYONLUĞUMUZ

İsmail SADIK

Ülkemizin, ücretlerden yapılan kesintilerde Avrupa'da birinci sırada olması, Ahu'nun 4. kez evlenmesi kadar, kamuoyunda yankı yapmadı, tartışmaya açılmadı. Aslında, önemli bir toplumsal ağrımızı ortaya dökmesi bakımından, üzerinde durulması gereken sorunlarımızdan birisidir, çalışanlarımızdan yapılan kesintiler.

Yol-İş Sendikası'nın Yayın Organı **Yol-İş Dergisi**'nde yer alan bir araştırmaya göre, Türkiye'mizde, ücretli ve maaşlılar, brüt ücretlerinin yüzde 65'ini net alırken, İtalya'da bu oran yüzde 85,6, İsviçre'de yüzde 89,9, Avusturya'da yüzde 90, Portekiz'de 91,5, Fransa'da yüzde 91,6, Lüksemburg'da ise yüzde 95,8'e kadar yükselebiliyor. Avrupa'nın bir çok ülkesinde ücretlerde yapılan kesintilerin bir bölümü, daha sonra çeşitli yardımlar adı altında, çalışanlara tekrar iade ediliyor.

Yine, Yol-İş'de yayınlanan bir başka araştırmaya göre, ücretlerdeki, bu kesinti şampiyonluğumuzun yanısıra işverenlerimizin de kârları giderek artmakta ve katlanmaktadır. Ülkemizdeki 500 büyük sanayi şirketi'nin gelirleri 1980 yılında 124 milyar iken, 1986 yılında 12 katına, yani 1 trilyon 462 milyar liraya yükselmiştir. Bu şirketlerde çalışan işçi sayısı 1980 yılında 538 bin iken, 1986 yılında 657 bin olmuştur. Yapılan değerlendirme sonunda, 500 büyük

sanayi şirketinde çalışan her işçimiz, şirketlerine 1980 yılında 213 bin lira kazandırırken, 1986 yılında 2 milyon 200 bin lira kazandırmıştır. İşverenlerin, vergiden düşmek için şirketlerin yükledikleri her türlü kişisel gider buna dahil değildir.

Bu arada, bankalarımızın da 1987 yılı kârları geçtiğimiz Nisan ayı içinde açıklanmış bulunmaktadır. Bilançoları açıklanan 30 bankamıza ilişkin yapılan değerlendirmede de 1987 yılında 167 milyar 872 milyon lira kârla, en fazla net gelir sağlayan AKBANK oldu. Biliyorsunuz, bu bankamız bankacılık sektöründe en düşük ücret veren bankalarımızdan birisidir. Hatta, bu bankanın personeli ücret konusundaki anlaşmazlık yüzünden neredeyse, greve gidecekti.

Net kâr açısından, geçen yıl Akbank'ı 81 milyar 253 milyon liralık kârla Vakıflar, Vakıflar'ı da 62 milyar 246 milyon liralık kârla da İş Bankası izledi. Yapı ve Kredi Bankası'nın kârı 61 milyar, Türkbank'ın 53,1, Halk Bankası'nın ise kârı 50,1 milyar oldu.

Geçen yazımızda üzerinde durduğumuz **"İşverenlerin altın yılı"**'ya ilgili olarak sayın Seda Oğuz'un **"Hürriyet"**'deki değerlendirmesi ne göre de **"Ücretler yerinde sayarken, özel sektör kuruluşların kârı artıyor: Sanayici, ücret zengini, sanayici ve iş adamları geçen yıl içinde, teşvik yetersizliği ve yüksek faizlerden ya-**

kınmalarına rağmen, 1986 yılına nazaran 'rekor kârlar' sağladılar. Üzmanları, şirket giderleri içinde ücretlerin payının gittikçe azaldığına dikkat çekerek, 'özel sektör, enflasyonist ortamın gittikçe azaldığına dikkat çekerek, özel sektör, enflasyonist ortamın avantajı ve ücretlerin düşük oluşu yüzünden yüksek kâr sağladığı görüşünde birleşiyorlar."

Şimdi bir de maliye Profesörü Sayın İzzettin Önder'in, şirketlerin yüksek kâr sağlamaındaki ana sebeb üzerinde, neler söylediğine bakalım:

"Ekonomide en önemli değişiklik, 1980 yılından sonra, ücretlerin dondurulması oldu. İşletmelerin yüksek kârlar sağlayabilmesi, işçilerin enflasyonun çok altında kalan 'düşük ücret' verme politikasına bağlanmalıdır. Bu güne kadar, ücretlerin toplam maliyetler içinde ki payı yüzde 10 seviyesine inmemiştir."

Gazetelerimizin, birinci sayfalarında değil de ancak iç sayfalarında işlediği bu hayati sorunları, muhalefet partilerimizin ele alıp **"Türkiye Gündemi"**'ne getirmemesi.. getirmemesi de üzerinde özellikle durulması gereken, önemli konulardan birisidir.

"Nokta"'yı koymak, **"tesbit"** ve **"teşhis"**li romantik duyguların dışına yapmakta yarar vardır.

**İŞTE
İTİRAF**

TİSK: İşçinin geçinmesi zor

İŞİK KANSU

ANKARA — Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Genel Sekreteri Kubilay Atasayar, "Bugünkü ücret seviyesi içinde işçilerimizin pek çoğunun geçinemediğini" söyledi.

nunda mahcup mu olacağım? On-
dan endişe ediyorum' olay bu"

TİSK Genel Sekreteri, bugün-
kü ücret seviyesi içinde işçiler
pek çoğunun gerçek ihtiyaçları
karşılama için uzak olduğunu
verenler ve sanayicilerle
düklere...

İŞVEREN KURULUŞU YETKİLİLERİ DE İŞÇİNİN GEÇİNEMEDİĞİNİ SÖYLÜYOR...

İşveren kuruluşları temsilcileri de **Özal** yönetiminde ki Türkiye'nin gidişinden kaygılı... Bu yaşam şartlarının ağırlığını, enflasyonun artarak sürmesi, işveren temsilcilerini de rahatsız ediyor, kaygılarını arttırıyor. "**135 bin lira aylık alan bir işçinin normal yaşantısını, sürdüremediğini**" belirtiyorlar, işveren temsilcileri...

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Genel Sekreteri **Kubilay Atasayar**, geçtiğimiz günlerde Cumhuriyet Gazetesi'ne bir açıklamada bulunarak "**İşçinin bugünkü ücret seviyesi içinde pek çok ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olduğunu itiraf etmek zorundayız**" diyerek nihayet işçiye hak vermek zorunda kaldı...

Hızla artan enflasyon canavarı, piyasada fiyatlarını

hızla tırmandırırken, **Turgut Özal** başkanlığındaki hükümet adeta olanlara seyirci kalıyor. İşçinin, istek ve önerilerine kulak tıkıyorlar...

TİSK Genel Sekreteri **Kubilay Atasayar** işçinin yaşam standardı konusunda baki-
nız neler diyor:

"-Bunu kimseden saklayamayız, gerçekçi olmalıyız. Bugün 126 bin liralık çıplak ücretin maliyeti 285 bin liradır bize. Fakat işçinin eline bu yaklaşık üst üste yıllık ele geçenleri böldüğümüz takdirde 135 bin lira net civarında bir para geçer. 135 bin aylık ortalama net geliri olan bir işçinin normal yaşantısının, şartlar ne olursa olsun, kolay olmadığının bilinci içindeyiz. Buna karşılık, enflasyon yalnız onları güç duruma düşürmüyor. Hatta belki daha

önemli ölçüde sanayiciyi, işvereni güç duruma düşürüyor. Bu fiyat artışları bir kere pazarını daraltıyor. Tüketici artık alım gücünü kaybediyor. İşletme sermayesi ihtiyacını arttırıyor."

Atasayar'ın sosyal dengelerle ilgili görüşleri de şöyle:

"-İş ilişkilerinde mesele-
nin bir de sosyal sonuçları vardır. Bu sosyal sonuçlar dolayısıyla da sosyal sorumlulukları vardır tarafların. Nedir bu sosyal sorumluluklar? Eğer bir ülkede enflasyon yüzde 100'lere yaklaşmışsa, siz yüzde 60 ücret zamlarının mücadelesini veremezsiniz, vererseniz, sosyal sorumluluklarınızı yerine getirmemiş olursunuz."

TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİNDE SON DURUM

(2 Kasım 1988 tarihi itibarıyla)

- TÜRK-İŞ'e bağlı 32 sendikanın toplu iş sözleşme çalışmaları sürüyor. TÜRK-İŞ Araştırma Bölümü'nün sendika genel merkezlerinden sağladığı bilgiler ışığında yaptığı çalışmaya göre, uyuşmazlıkta bulunan işyerleri ile grev aşaması ve grev uygulaması sürdürülen işyeri, sendika ve işçi sayıları aşağıdadır:

	İşçi Sayısı
A. Görüşmesi Devam Edenler	62.416
B. Uyuşmazlık Aşamasında Olanlar	21.864
C. Grev Kararı Aşamasında Olanlar	54.962
D. Grev Uygulanmasında Olanlar	12.025

A. MÜZAKERELERİ DEVAM EDEN TİS'LER

SENDIKA ADI	İŞYERİ	İşçi Sayısı
TEKSİF	SÜMERBANK Genel Müdürlüğü	28.000
T.MADEN-İŞ	Budin Barik Kimya Sanayi	130
	Kümaş Kütahya Many.İşl.A.Ş. Kütahya	754
	Gümüşdüz Mad.San. ve Tic. A.Ş. Çanakkale	—
	Karbon Madencilik Ltd.Şti.	31
	Kuzey Anadolu Madencilik Ltd.Şti.	441
	(Gökçeşi-Mengen/Bolu)	
PETROL-İŞ	POTAŞ A.Ş.	54
	Dostel Alü. Sülfat San. A.Ş. Sülfat Fab.	97
	Farglas Kimyevi Mad. Sanayi A.Ş.	144
	Farstab Stabilizatör Sanayi A.Ş.	26
	Anılı Plastik Sanayi A.Ş.	73
	Güven Plastik Sanayi A.Ş.	77
	Enkafleks Yer Döşemeleri Sanayii A.Ş.	31
	Urosan Kimya Sanayi A.Ş.	67
	Hallı Burton Company Diyarbakır	13
	Derilüks Taban Sanayi ve Ticaret A.Ş.	49
	Tetra-Pak-Nasaş Paketleme San. ve Tic. A.Ş.	49
	Keban Holding Plastik Sanayi A.Ş. Elazığ	115
	Polikim Polimer ve Kimya San. A.Ş.	
	Osmangazı/Cebze	32
	Kapsan Kaplama Sanayi A.Ş. Bursa	41
	Akdeniz Gübre Sanayi A.Ş. Mersin	667
	Kaplan Petrol Koli. Şti. Bursa	4
	Elba Koli. Şti. 4. Levent İstanbul	20
	Elvan Plastik Sanayi A.Ş. Kartal/İstanbul	42
	Soyel Koli. Şti. Küçükyalı/İstanbul	16
	Kentaş Kimya End. Tic. A.Ş. Bursa	27
	Pe-Pa Petrol Pazarlama A.Ş. Kızılay/ANKARA	8
	Wyeth Laboratuvarları A.Ş. Topkapı/İstanbul	171
	Teklas Kauçuk Sanayi Cebze	107
	Haver İlaç San. ve Tic. A.Ş. Beykoz/İstanbul	40
	Neşe Mefruşat Ticaret ve San. A.Ş. İstanbul	23
TÜRK METAL	Müstakil 38 işyeri	3.100
BASİSEN	Şeker Sigorta	155
	Esbank	460
	Banco Di Roma	100
	Egebank	558
TEKGIDA-İŞ	Müstakil 65 işyerinde	4800
ÇİMSE-İŞ	BAZEL Üç Yıllık Blok Tuğla	100
	GÜNFA Güney	74
	VİNTAŞ Tuğla Fabrikası	98
	KÜTAHYA Porselen	553
	EMEK Kiremit-GÜNEŞ Kiremit	70
	BOZKIR Tuğlu Fabrikası	100
SELÜLOZ-İŞ	Elazığ Çimento Torba	140
TARIM-İŞ	Ege Tarım A.Ş.	100
SAĞLIK-İŞ	Denizli Yetiştirme Yurdu	30
	Polis Emeklileri Derneği	70
BELEDİYE-İŞ	14 Belediye	830
AĞAÇ-İŞ	KELEBEK Mobilya	250
	SETAŞ Orman Mahsulleri	200
BASIN-İŞ	ADIM Yayıncılık	15
	Ziraat Bankası Matbaası	98
DERİ-İŞ	T.Deri İşverenleri Sendikası (22 işyeri)	1100
	Boymen Albay	200
	(SÜMERBANK Genel Müdürlüğüne bağlı işyerleri için yetki bekleniyor)	
HAVA-İŞ	THY	5000
	Uçak Servisi	774
	Havaş	1516
	Çelebi Şirketler Topluluğu	201
TEZKOOP-İŞ	Sümerbank (büro kısmı)	350
	Tkİ (büro kısmı)	25

B. UYUŞMAZLIK AŞAMASINDA OLAN TİS'LER

SENDIKA ADI	İŞYERİ	İşçi Sayısı
TEKSİF	TARİŞ	2000
T.METAL	Ereğli Demir Çelik Fb.Kdz. Ereğli	8662
	Çiftarslan Demir Çivi San. Ank.	76
	Egemosan Motorlu Araçlar İzmir	206
	Enfa Elektrik Malzemeleri İstanbul	45
	Metoot Makina San. İstanbul	33
	Asya Makina San. Kayseri	225
	Arem Ar Emaye San. Kayseri	71
YOL-İŞ	Tekfen	300
TES-İŞ	Kralkızı Barajı	400
TEKGIDA-İŞ	Trakya Birlik	700
	Fruko Tamek	1.280
PETROL-İŞ	İnci Plastik ve Sünger San. A.Ş.	38
	Eyup Sabri Tuncer Kimya Gıda Amb.San.A.Ş.	
	Ankara	12
	Akkim Kimya San. ve Tic. A.Ş.	84
	Detaş A.Ş. Köseköy-İstanbul	121
PETROL-İŞ	Orhon Koli.Şti. Çirpıcı İstanbul	26
	Gübre tic. Tügsaş Bölge Bayii	31
	Boytaş Boya Dağıtım San. A.Ş.	84
	Alpet Aliağa Petrokimya San. ve Tic. Aliağa	2887
	Yarpet Yarımcı Petrokimya San. ve Tic. A.Ş.	
	Kocaeli	3103
	Petkim Genel Müdürlüğü	79
ÇİMSE-İŞ	Gök İnşaat	109
Uşak Seramik	113	
	Yıldız Kiremit	24
	Muğla Kireç Sanayii	35
AĞAÇ-İŞ	SAMETOĞLU A.Ş.	120
	SEKA Bolu Mülhesse Müdürlüğü	400
	YONSAĞ AĞaç Sanayi	100
	Adel Kalemcilik	500

C. GREV KARARI ALINAN TİS'LER

SENDIKA	İŞYERİ	İşçi Sayısı	KARAR TARİHİ
G.MADEN-İŞ	T.Taş Kömürü	46.000	31.10.1988
PETROL-İŞ	Koruma Tarım İlaçları	562	10.10.1988
	Ağakim-Kimya Sanayi ve Tic. A.Ş.	46	27.10.1988
T.MADEN-İŞ	Üzmen Maden Kömür İşi.	42	26.10.1988
ÇİMSE-İŞ	Eston Boşuklu Döşeme	327	16.9.1988
	Bintaş/Bartın	97	11.10.1988
	AFA	158	26.10.1988
TEKSİF	Kutsallar Çirçir Fabrikası	45	24.10.1988
SELÜLOZ-İŞ	Kağıt İşverenleri Sendikasına bağlı 17 işyeri	5600	31.10.1988
	Paksan Paketleme Sanayi/Adana	145	6.9.1988
BELEDİYE-İŞ	Altınoluk Belediyesi/Balıkesir	4	31.10.1988
	Yeşilüzümü Belediyesi/Muğla	10	31.10.1988
TÜRKMETAL	Mulson Telekomünikasyon San. ve Tic. A.Ş. İzmir	37	31.10.1988
	Tem Metal Madeni Mutfak ve Alet-leri San. İzmir	105	27.10.1988
	Ege Yağ Keçeleri San. Tic. A.Ş.	96	19.10.1988
	Emniyet Genel Müd. Güne bağlı işyerleri	1688	11.10.1988

D. DEVAM EDEN GREVLER

SENDIKA ADI	İŞYERİ	İşçi Sayısı	BAŞLAMA TARİHİ
T.MADEN-İŞ	Türk Maden Şti. A.Ş. Kavak Krom ve Bahtiyar Tavak/Köyceğiz	975	01.08.1988
PETROL-İŞ	Doğu Galvaniz/Kocaeli	106	17.09.1987
AĞAÇ-İŞ	Elsan A.Ş./İstanbul	60	01.08.1988
ÇİMSE-İŞ	BETONSAN	95	10.10.1988
	Şayakçı Madencilik/Balıkesir	350	27.09.1988
SELÜLOZ-İŞ	SEKA	10.200	06.09.1988
	Motif Duvar Kağıtları	50	30.10.1988
	Adana Kağıt Torba	105	30.6.1988
TÜRK METAL	Civas Cıvata	84	01.08.1988

“BEDELLİ ASKERLİK İÇİN DE REFERANDUM İSTİYORUZ”

- **Halen Federal Almanya'da çalışan askerlik çağındaki gençlerin oluşturduğu FEBAG (Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi) tarafından TÜRK-İŞ Dergisi'ne gönderilen mektupta, gurbetçilere uygulanmakta olan bedelli askerliğin haksız bir durum yarattığı belirtildi.**

Bazı konularda olduğu gibi, bedelli askerlik konusunda da referandum'a gidilmesi önerilen mektup şöyle:

“Biz bedelzedelerin uzun zamandır yürüttüğü etkinlikler ve girişimler sonucu askerlik bedeli ikinci kez indirildi.

Binlerce gurbetçinin sabırsızlıkla beklediği, iki yıldır sürüncemede bekletilen yasa, TBMM'de nihayet kabul edildi ve dövizle askerlik “bedeli” 10 bin D.Mark'a indirildi.

Bedelzede gençler buruk bir sevinç yaşıyorlar. 5 bin marklık indirim kanayan yaramıza bir melhemdir. Askerlik sorunu hala adil bir çözüme kavuşmuş değildir.

Beş yıla yakın bir zamandır bedel sorununun çözümüne yönelik, sesimizin Ankara'ya ulaşması için değişik girişimlerde bulunduk, on binlerce imza topladık, kart postaladık, mektuplar yazdık, 19 Mayıs gösterileri, açık oturumlar, pijamalı gösteriler, uyarı nöbetleri, yüzlerce toplantı ve değişik etkinlikler düzenledik. Bu sabırlı mücadelenin ikinci meyvesini aldık.

YENİ YASA'NIN GETİRDİKLERİ

Yeni yasaya göre, oturma ve çalışma iznine sahip olarak en az bir yıl süreyle yabancı ülkelerde işçi, işveren sıfatıyla çalışanlar, ya da her hangi bir meslek icra edenler, 10 bin D.Mark veya karşılığı dövizini ödeyip, iki aylık temel eğitimden sonra, askerliğini yapmış sayılacaklar. Yeni yasadaki iki aylık temel eğitimi yapmamış olanlar yararlanacak. Bedel, 32 yaş sonuna kadar taksitlerle ödenebilecek. İki aylık temel eğitimi yapmamış olup da 10 bin Markın üstünde ödemede bulunanlara farklar TL. olarak geri ödenecek. İki ek madde ile 32 yaşını doldurmuş askerliğini yapmayan yurttaşlar da yeni yasadaki yararlanabilecek. Askerlik nedeniyle Türk vatandaşlığını kaybetmiş olanlarda, yaş sınırına bakılmaksızın dövizli askerlikten yararlanabilecekler. (Her iki durumda 1 yıl içerisinde müracaat etmek gerekiyor). Yeni yasa, ayrıca, Bakanlar Kurulu'na “bedeli” bir katına artırıp, yarısına kadar indirme yetkisi verdi.

10 bin markın çok olmasının yanında, yeni yasa bir çok haksızlığı bağrında taşımaktadır. İki aylık temel eğitimi yapmış ama henüz taksitlerini ödemiş olanlar yararlanamıyor. Böylelikle bedel için yük altına girmiş binlerce genç, haksızlığa uğratılıyor. 10 bin DM'den fazla bedel ödeyenlerin farkları TL. olarak geri ödenecek, böylece kur ayarlamasından doğan fark geri alınamamış oluyor.

İşsizlerin ve işçi ailelerinin durumunda bir açıklık yok. Çok çocuklu ailelere bir kolaylık sağlanmıyor. İşsiz kalanların taksitlerinin ertelenmesi düşünülmemiş.

Diğer yandan Meclisteki tartışmalar bize bir gerçeği daha göstermiştir. ANAP hükümeti bedelin 10 bin mark olmasında diretirken, SHP bedelin 5 bine indirilmesini, DYP'de bedelin 2.500 DM'ye indirilmesini istemiştir. Hatta Bakanlar Kurulu'na tanınan yetki ile bedelin yarıya 5 bin DM.- indirilmesinin yolu açık tutulmaktadır. Demek ki “bedel” miktarı tartışmalıdır ve gerekirse daha da indirilebilir.

Ayrıca TÜRK-İŞ - DGB ortak komisyon toplantısından sonra, TÜRK-İŞ yetkilileri bedel uygulamasına karşı olduklarını söyleyerek; kısa dönem-bedelsiz askerlik yapılmasını ve belli bir yaş sınırından sonra gurbetçilerin askerlikten muaf tutulabileceklerini önerdiler.

Biz gençlerden yana olan bazı çevreler de 10 bin DM'nin çok olduğunu söylemekte. Çelişki ve tartışmalar sürmektedir.

Şimdi biz bedelzedeler soruyoruz:

Bu tartışmalar, bu hesaplar neye göre yapılıyor? Biz gurbetçi gençlerin sorunlarını çözmek için mi, yoksa gelecek dövizler için mi? Neden, döviz hesaplarını yapabiliyorsunuz da, gençlerimizin geleceğini düşünmüyorsunuz? Neden sırtımızdaki bu yük 8 yıldır indirilmiyor?

Sayın Başbakan Özal ve Hükümet yetkilileri istediklerinde her şeyi halka danıştıklarını söylüyorlar, referandumu gidiyorlar. Bizler bu ülkenin vatandaşları değil miyiz, bize neden danışılmıyor?

Biz de kendi sorunlarımızın çözümünde söz ve karar sahibi olmak istiyoruz.

Sizler, Hükümet yetkilileri ve politikacılar, eğer anlaşıyor bu sorunu çözemiyorsanız, bize gurbetçilere danışın, bakınız o zaman bedel çilesi nasıl hemen sona erecek.

İsterseniz bir de “Bedel için Referandum” yapalım. Biz hazırız.

Bedel kesin çözüme kavuşmalı - bu haksızlık son bulmalı!”

Düsseldorf, 14.10.1988

FEBAG
Yürütme Kurulu

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Gen.Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Bayındır Sokak No: 10 Tel: 133 31 25-26-27-28-29 ANKARA	14	DOK GEMİ-İŞ Gen.Bşk.: NAZIM TUR Büyük Langa Fabrika Sokak Necmibey İşhanı No: 18 Yenikapı/İSTANBUL Tel: 527 86 92 - 526 37 84
01	TARIM-İŞ Gen.Bşk.: GAZANFER AKÇİN Necatibey Cad. 22 Tel: 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye / ANKARA	15	YOL-İŞ Gen.Bşk.: BAYRAM MERAL İzmir Cad. 22/25 Tel: 134 09 87-88-89 - 118 58 89 ANKARA
02	TÜRKİYE MADEN İŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA ORHAN Strazburg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel: 231 73 55-56-57	16	TES-İŞ Gen.Bşk.: Faruk BARUT Meşrutiyet Cad. Karanfil Sokak 34 Tel: 134 49 87-88-89 - 118 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
02	GENEL MADEN-İŞ Gen.Bşk.: MEHMET TEZER Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel: 120 02 - 132 04 ZONGULDAK	17	TEZKOOP-İŞ Gen.Bşk.: KENAN GÜRBÜZ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 2/16 Tel: 229 67 97 - 229 47 99 Sıhhiye / ANKARA
03	PETROL-İŞ Gen.Bşk.: MÜNİR CEYLAN Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Tel: 174 88 96 (4 Hat) Gayrettepe / İSTANBUL	17	KOOP-İŞ Gen.Bşk.: AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15/11 Tel: 230 08 55 - 229 44 80 Yenışehir/ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Gen.Bşk.: ORHAN BALTA 4. Levent Konaklar Sokak Tel: 164 49 96-97-98 Levent / İSTANBUL	18	TÜMTİS Gen. Bşk. V.: Yurdal ŞENOL Küçük Langa Cad. No: 49/5 Aksaray / İSTANBUL Tel: 524 36 78 - 531 40 75-76
05	ŞEKER-İŞ Gen.Bşk.: HİKMET ALCAN Karanfil Sokak 59 Tel: 118 42 73-74 - 117 19 88 Bakanlıklar / ANKARA	19	DEMİRYOL-İŞ Gen.Bşk.: MEHMET ACİDERELİ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5/4 Tel: 231 80 29-30-31-32
06	TEKSİF Gen.Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat: 5-6 Tel: 131 21 70-71-72-73 ANKARA	20	TÜRKİYE DENİZCİLER Gen.Bşk.: EMİN KUL Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel: 144 48 38 - 149 56 29 Tophane / İSTANBUL
07	DERİ-İŞ Gen.Bşk.: YENER KAYA Gençtürk Cad 17/3 Birlik İşhanı Tel: 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray / İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Gen.Bşk.: ADNAN ÖZCAN İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Tel: 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy / İSTANBUL
08	AĞAÇ-İŞ Gen.Bşk.: GÜRAL ERÇAKIR Necatibey Cad. No: 20/22-23 Tel: 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA	22	LİKAT-İŞ Gen.Bşk.: AHMET KURT Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4/5 Tel: 231 74 18-19 Sıhhiye / ANKARA
09	SELÜLOZ-İŞ Gen.Bşk.: İSMAIL ÖNAY Ömer Ağa Mah. Hürriyet Cad. Işılay Apt. Kat: 1 Tel: 118 99 - 134 50 İZMİR	23	HABER-İŞ Gen.Bşk.: CUMHUR SARAÇ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 1/14 Tel: 230 22 60 - 229 36 12 Sıhhiye / ANKARA
10	BASIN-İŞ Gen.Bşk.: ALİ EKBER GÜVENÇ Necatibey Cad. 20/7 Tel: 230 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA	24	SAĞLIK-İŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23/9-10 Tel: 231 80 45 Sıhhiye / ANKARA
11	BASİSEN Gen.Bşk.: METİN TIRYAKIOĞLU İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel: 151 99 00 Galatasaray / İSTANBUL	25	TOLEYİŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA ARAS Seyit Nizam Mah. G-10 Sok. No: 91 Aytek Apt. Zeytinburnu / İstanbul
11	BASS Gen.Bşk.: TAMER SONALP Sümer Sokak 29 Tel: 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Gen.Bşk.: KENAN DURUKAN İnkılâp Sokak 20 Tel: 134 20 00 - 134 20 01 - 134 20 02 Kızılay / ANKARA
12	TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Gen.Bşk.: TAMER ERALAN Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Tel: 229 53 91 - 229 53 96 - 229 33 28 Sıhhiye / ANKARA	27	TGS Gen.Bşk.: EREN GÜVENER Basın Sarayı Kat: 2 Tel: 527 85 34 Cağaloğlu / İSTANBUL
12	KRİSTAL-İŞ Gen.Bşk.: HASAN BASRİ BABALI Kazancı Yokuşu, Ağaçağı Sokak No: 3 Daire: 10 80090 Taksim / İSTANBUL Tel: 151 95 77 (3 Hat)	28	TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Gen.Bşk.: HÜSEYİN PALA Yeni Selim Paşa Sokak 62 Tel: 513 82 54-55-56
13	TÜRK-METAL Gen.Bşk.: MUSTAFA ÖZBEK Akıncılar Sokak No: 14 Tel: 229 17 53-54 Maltepe / ANKARA		TÜRK-SEN Gen. Bşk.: ÖNDER KOLUNOĞLU 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sokak Tel: 72 444 Lefkoşe / KIBRIS